

OTUŽBNA
KRNJIČNICA
V CELJU

CELJE
83 VII 70
KREBE

6895

JUGOSLAVIJA
20

VOLITVE 30. JUNIJA

Na zadnji seji je delavski svet sprejel sklep o razpisu volitev potem, ko je sprejel statut podjetja in pravilnik o volitvah organov upravljanja.

Volitve članov delavskega sveta in članov sveta delovnih enot bodo v torek, 30. junija 1970.

Vsak obrat oziroma delovna enota bo izvolila v delavski svet določeno število članov.

Delavski svet bo štel 61 članov, torej manj kot dosedanji, ki je štel 81 članov.

Po spremenjenem statutu podjetja traja mandatna doba vseh članov delavskega sveta in članov svetov delovnih enot

obratu bodo izvolili le predsednika in njegovega namestnika ker je dosedanjim potekla mandatna doba.

Za ostale obrate pa je delavski svet določil število članov, ki je sorazmerno številu zaposlenih v vsakem obratu.

V svet delovne enote obrata kovinske predelave bo izvoljenih dvajset članov, v svet obrata emajlirnice trideset, v svet delovne enote obrata emajlirnice v Bistrici pri Limbušu petnajst, v svet delovne enote emajlirnice kopalnih kadi v Kruševcu petnajst, v svet delovne enote obrata radiatorjev petnajst, v svet delovne enote

vetij in naprednega ustvarjanja. Vsak dosedanji delavski svet je imel svoje značilnosti, svoje uspehe in neuspehe in če je izgubil zaupanje svojih volivcev je iskati vzrok v njegovi dejavnosti, ki ni bila tako učinkovita, da bi ustvarila red v gospodarjenju podjetja, brez katerega ni samoupravljanja. Samoupravljanje zahteva veliko demokracijo pri dogovarjanju in odločanju in strogo zavestno socialistično delovno disciplino pri izvrševanju sprejetih sklepov, ki zajemajo celotno dejavnost podjetja, torej vsakega posameznika, ki opravlja določeno delo na delovnem mestu.

Naši delavski sveti so si v tej dolgi dobi ustvarili med svojimi volivci zaupanje in doslej ni bilo še primera, da bi bil kak član zaradi česar koli odpoklican. Vprašanje sklepčnosti na sejah delavskega sveta se je pojavljalo sicer v mandatni dobi, vendar ne tako ostro, da bi resno motilo delovanje delavskega sveta. Udeležba članov delavskega sveta je postala malo bolj zaskrbljujoča šele zadnje leto te mandatne dobe. Parkrat celo delavski svet ni mogel sprejeti sklepov ker je bilo na seji navzočih manj kot polovica članov. Seja je morala biti tedaj preložena.

Prva skrb vsakega člana delavskega sveta mora biti, da pazljivo pregleda gradivo, ki ga je prejel za sejo, se o važnih odločitvah posvetuje s svojimi sodelavci, ki so ga izvolili v delavski svet in pride pripravljen na sejo. Pri vseh svojih odločitvah glede opredelitve pri glasovanju pa mora upoštevati koristi celotnega podjetja in ne le koristi posameznika ali določene skupine.

Vsi vemo, kako težke in važne odločitve je moral delavski svet sprejemati v tej zadnji mandatni dobi. Naj omenim samo program razvoja podjetja za dobo desetih let, razne nortranje predpise, ki so za delo in življenje vseh zaposlenih velikega pomena in drugo.

Delavski svet je imel triindvajset sej, trideset njegovih članov pa je izostalo od sej »opravičeno« ali »neopravičeno« več kot desetkrat. Neki član je izostal od sej dvaindvajsetkrat, trije trinajstkrat, šest dvajsetkrat, eden je izostal od sej petkrat do desetkrat, bi ugotovili, da je bila le slaba polovica članov delavskega sveta aktivnih in tem gre jas-

no tudi vse priznanje njihovih volivcev za sicer težke vendar smotrne odločitve, ki so jih sprejeli na sejah.

KAJ STORITI V BODOČE

Naj takoj v začetku povem, da vzroki za izostanke od sej ne morejo biti vsi opravičljivi in še to, da člana delavskega sveta ne more nihče drug opravičiti kot delavski svet sam, če je vzrok izostanka od seje res take narave, da se ga mora opravičiti. Sedanji statut in pravilnik o volitvah organov upravljanja vsebujeta zelo ostro določilo, da če član delavskega sveta ali sveta delovne enote izostane od seje trikrat neopravičeno, se ga odpokliče. Toda te mrtve črke, ki odsevajo na papirju v oko kot neka rešilna bilka ne bodo rešile problema, če ne bodo imeli tisti, ki jim je kolektiv zaupal s tem, da jih je izvolil za člane delavskega sveta najodgovornejše gospodarske in druge odločitve, veselje do dela v tem organu upravljanja, večje obzorje gospodarske in splošne razgledanosti ter zavesti odgovornosti pred kolektivom.

Čeprav je ta kritika dobronamerna, bi bila zelo enostranska, če ne obrnemo list in pogledamo ali je na njem kaj zapisano, kaj bi morali pravzaprav storiti, da bi bili člani delavskega sveta, člani svetov delovnih enot in člani drugih organov upravljanja taki kot jih zahteva naša sodobnost. Tamkaj pa ni nič zapisanega in tudi če bi bilo, bi lahko postavili na koncu vprašaj potem, ko bi dodali stavek »ali je sploh mogoče postaviti piko tam, kjer gre življenje svojo pot?« Današnji tempo življenja in tehničnega napredka pa zahteva nenehne spremembe na vseh področjih, ki porajajo gospodarske in druge probleme s katerimi se morajo spopasti člani delavskega sveta na sejah in s polno odgovornostjo sprejemati odločitve.

Zato se postavlja upravičeno vprašanje ali smo dovolj storili, da bi zlasti člane delavskega sveta vsestransko pripravili za razsodno odločanje potom raznih seminarjev, tečajev, predavanj in podobno. Ali nismo na to vprašanje gledali preveč skozi prizmo »stroškov« za tako dejavnost, čeprav bi se nam stroški bogato obrestovali.

Tako pa se ne, kajti o stroških vemo vsi premalo, kar pa bi morali kot upravljalci vedeti. Koliko bi lahko prihranili, če bi bili o stroških pravilno poučeni vsi člani kolektiva, kaj še člani tako odgovornega organa kot je delavski svet.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Leto XIII.
St. 5 — 6
24. 6. 1970

Celje - skladišče
D-Per
214/1970
1119700687,5/6
COBISS

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI EMO CELJE

ter ostalih izvoljenih kolegjskih organov upravljanja dve leti.

Takoj po razpisu volitev so začele vse družbeno politične organizacije priprave za izvedbo zborov delovnih ljudi na katerih so bile postavljene kandidatne liste.

VOLILNE ENOTE

Po sprejetem statutu podjetja sestavljajo volilne enote določene delovne enote (obratu). Vsaka delovna enota pa izvoli v delavski svet določeno število članov, ki se ga izračuna po ključu statuta.

Delovnih enot (obratov) je v statutu deset in je torej tudi volilnih enot enako število.

Kemični obrat bo izvolil v delavski svet enega člana, obrat kovinske predelave s pocinkovalnico deset, obrat emajlirnice osemnajst, obrat emajlirnice v Kruševcu enega, obrat emajlirnice v Bistrici pri Limbušu šest, obrat radiatorjev dva, obrat kotlov enega, obrat orodjarne in vzdrževanje pet in režijske enote v katere spadajo vsi sektorji petnajst članov ter obrat odpreskov dva.

S sklepom delavskega sveta je bilo določeno tudi število članov, ki jih izvolijo v svete delovnih enot posamezni obrati.

Sveta delovne enote ne voli kemični obrat, ker je tam zaposlenih le osemindvajset delavcev, ki so po statutu vsi člani sveta delovne enote. V tem

obratu kotlov petnajst, v svet delovne enote obrata odpreskov in avtokoles petnajst, v svet delovne enote obrata orodjarne in vzdrževanje dvajset in v svet režijskih delovnih enot dvajset članov.

Podjetje stoji pred zelo odgovornimi in težkimi nalogami in sedanje spremembe statuta podjetja dajejo delavskemu svetu veliko pristojnost pri odločanju o gospodarjenju podjetja. Zaradi tega bodo morali člani kolektiva na zborih delovnih ljudi zelo resno in odgovorno razpravljati, katere tovariše bodo kandidirali za člane delavskega sveta.

Pred tistimi, ki bodo izvoljeni za bodoče člane delavskega sveta je velika osebna in moralna odgovornost, katere se bodo morali skrajno zavedati in se vsestransko potruditi, da bodo na delavskem svetu sprejete take odločitve, ki bodo gonilna sila za gospodarski napredek podjetja, za ustvaritev večjega dohodka, s tem pa tudi osebnega dohodka, ki je doslej dokaj pičlo odmerjen glede na nenehni porast cen predmetov široke potrošnje.

ALI SO NAS IZKUŠNJE KAJ NAUCILE

Samoupravljanje ima za seboj dvajset let izkušenj in zanj se zanima počasi vendar vztrajno ostali svet izven naših meja. Bilo bi predolgo, če bi analizirali vse izkušnje, te za delavstvo tako bogate dobe doži-

STATUT PODJETJA USKLAJEN Z USTAVO

Vse do zadnjih sprememb zvezne in republiške ustave, je bilo samoupravljanje enotno urejeno za vse gospodarske in delovne organizacije ne glede na to, če so bile velike ali male, strnjene na enem kraju ali razpršene, ne glede na tehnološki proces, na zastarelo ali sodobno proizvodnjo. Za sam začetek, ko smo pred 20 leti v Jugoslaviji postavljali temelje

ski svet na svoji 14. redni seji julija 1969. leta imenoval posebno komisijo, katere naloga je bila da vskladi statut in druge samoupravne akte podjetja z določbami XV. amandmaja in zakonov.

Že v samem začetku, ko smo v komisiji pričeli razmišljati, kako in kaj zastaviti delo, smo se zedinili, da moramo izhajati iz obstoječega stanja, pri tem pa videti, kaj je v sedanjem

v mesecu marcu sklican posvet vseh tistih, ki jim je po liniji vodenja, upravljanja oz. družbeno političnih organizacij z upana naloga in dolžnost, da z največjo odgovornostjo skrbijo za nadaljnji razvoj samoupravljanja v podjetju. Tako je komisija v resnici delovala odprto, tesno povezana z družbeno političnimi organizacijami, samoupravnimi organi (to je deloma zagotavljal že sam se-

stav komisije), kar je bistveno pripomoglo k hitrejšemu reševanju odprtih vprašanj.

DELAJSKI SVET IN NJEGOVI IZVRŠILNI ORGANI

Že sama ustava postavlja delavski svet, kot najvišji samoupravni organ v podjetju. Da bi pa delavski svet lahko opravljal to svojo vlogo, mora imeti tak položaj, da so mu vsi organi upravljanja in vodenja odgovorni za rezultate svojega dela in da je sam odgovoren pred delovnim kolektivom za celotno ekonomsko in socialno politiko delovne organizacije in za njene rezultate. Takšno vlogo pa lahko delavski svet uspešno opravlja le, če bo

— samostojen glede na izvršni aparat;

— sposoben strokovno sprejemati racionalne ocene in sklepe;

— če se bodo vsi delavci, tako tisti na vodilnih kot oni na drugih delovnih mestih, kar v največji meri držali demokratičnosti »pravil igre« svoje samoupravne skupnosti.

To seveda ne pomeni, da mora imeti vsak delavec fakultetno izobrazbo, da bi lahko strokovno odločal v delavskem svetu (Nadaljevanje na 3. strani)

SODELAVCI!

V torek, dne 30. junija bomo volili člane delavskega sveta in člane svetov delovnih enot.

To so organi samoupravljanja, katerim bomo zaupali, da upravljajo tovarno in posamezne delovne enote dve leti.

Naša domovina je edina, v kateri se je tako globoko uresničilo Leninovo geslo:

TOVARNE DELAVCEM — ZEMLJO KMETOM.

Zato naj ne bodo naše volitve le formalnost, ki jo je treba opraviti, temveč naj bo dan volitev naš najbolj svečan praznik, saj na ta dan vsak od nas izrazi svobodno svojo voljo, ko voli svoje sodelavce v organe upravljanja in jim s tem zaupa veliko odgovornost.

Zato naj ne bo nikogar med nami, ki ne bi prišel na volišče, pa čeprav je na dopustu ali kakorkoli odsoten na dan volitev.

samoupravljanju, je bila tako enotna, za vso Jugoslavijo in vse delovne organizacije veljavna ureditev — edino mogoča.

Po 20 letih ko je naše samoupravljanje zraslo iz neoblegljene dojenčka v krepkega mladika, ki sicer še nosi s seboj pečat pubertete, vendar pa jasno in odločno stremi k polnoletnosti in s tem k samostojnosti, pa je takšna enotna ureditev samouprave postala ovira za njeno še hitrejšo učvrstitev, poglobitev in osamostojitev.

Osnovni namen IV. amandmaja zvezne ustave je ravno v tem, da se omogoči sleherni delovni organizaciji, da upošteva svoje specifičnosti, tako organizira sistem samoupravljanja, da bo vsebinsko bogat, da bo omogočal sodelovanje pri oblikovanju politike tovarne čim širšemu krogu ljudi, da bo racionalen in seveda tudi efektiven.

DELO KOMISIJE

Da bi vse zgoraj navedene stvari lahko uresničili tudi konkretno v naši tovarni, je delav-

skemu dobrega, to obdržati in po potrebi izboljšati, vse tisto, kar pa ne odgovarja, ker je sama praksa našla boljše rešitve, pa odstraniti oz. spremeniti.

Ko smo v komisiji razpravljali kako naj naše samoupravljanje izgleda v bodoče, kako daleč z decentralizacijo sredstev, kadrovanja, disciplinske odgovornosti in podobno in kako našemu organizacijskemu modelu najustrezneje prilagoditi samoupravni model, je tudi v okviru komisije prihajalo do različnih mnenj. Ker je šlo za občutljiva in pomembna vprašanja, je komisija menila, da mora svoja stališča sproti soočiti s stališči družbeno političnih dejavnikov v tovarni tako, da bi njena stališča in ukrepi bili dejanski odraz želja, potreb in seveda tudi možnosti v podjetju.

S tem namenom so osnovne organizacije ZK, vodstvo sindikata in mladine obravnavali osnovne koncepte sprememb statuta že v zimskih mesecih. Te razprave so rodile vrsto sugestij za nadaljnje delo komisije. Z namenom, da se razčistijo nekatere nejasnosti, je bil

Volitve 30. junija

(Nadaljevanje s 1. strani)

Neštetokrat mora delavski svet odločiti o normativih zaloz raznih potencialnih delovnih predmetov, kjer so lahko skriti stroški v pretiranih zalozah, nadalje o nekurantnih zalozah, o storitvah, o delovni sili, o delovnih mestih, o delovnem času in delovnem učinku kot podlagi za obračun osebnih dohodkov skratka, o stroških, ki so vedno in povsod prisotni in od katerih je odvisen finančni uspeh podjetja.

Sodeč po ukrepih, ki jih je sprejel upravni odbor na zadnji seji, da bi preprečil naraščanje vseh stroškov preko plana, zelo malo mislimo in skrbimo za to, da bi bili ti čim manjši. No, morda tega dobro ne razumemo, vendar navkljub vsej tako zapleteni stroškovni teoriji se vendarle vsak upravljalec lahko odloči kaj je potrebno in kaj ni ter s svojim stališčem in predlogi vpliva v svojem okolju na znižanje stroškov.

Slabo ravnanje z našo skupno imovino kot so stroji, ma-

terial, izdelki, polizdelki, zaščitna sredstva ter nediscipliniranost pri opravljanju dela na svojem delovnem mestu lahko znatno vpliva na prekomerno zvišanje stroškov. Ni dovolj, če le del članov kolektiva skrbno gospodari, drugi del, čeprav manjši, pa nima obzira in občutka do gospodarskih pojavov, kajti ta »drugi« del uničuje tisto, kar prvi ustvarja. Samoupravljanje pa pozna le eden edinstven zakon za uspeh gospodarjenja, ki izhaja iz znanega načela »vsak po svojih zmožnostih, vsakemu po njegovem delu.« V samoupravnih družbi bi ne smelo biti človeka, ki ne bi bil skrben gospodar, kajti tudi majhen individualni pojav brezbriznosti, neodgovornosti, nediscipliniranosti in tega bi lahko še mnogo našli, pozročijo marsikdaj delovni skupnosti veliko, pa tudi nepopravljivo škodo. Skratka, pred bodočim delavskim svetom so velike in odgovorne naloge, na katere morajo biti novoizvoljeni člani vsestransko pripravljeni.

STATUT VSKLAJEN Z USTAVO

(Nadaljevanje z 2. strani)
tu, pomeni pa, da moramo kandidirati in voliti v delavski svet tiste delavce, ki so pripravljeni in voljni delati v DS, ne samo za dobrobit svoje delovne enote, temveč v korist tovarne kot celote. To pa tudi pomeni, da mora delavski svet imeti lastne organe, ki bodo sposobni zbirati vse informacije o razmerah v delovni organizaciji, strokovno analizirati in kritično ocenjevati te informacije ter jih pravočasno posredovati delavskemu svetu. Podatke in ocene je treba zbirati tudi zunaj delovne organizacije.

Upoštevaajoč vse te elemente je komisija predlagala, da bi bilo v delavskem svetu več izvršilnih organov s točno opredeljenimi nalogami. Med izvršilnimi organi naj bi bila tudi dva odbora, od katerih bi se eden izključno ukvarjal z gospodarsko problematiko in drugi z ostalimi zadevami. Komisija je menila, da bi na ta način vsak od obeh odborov bil manj obremenjen, kot sedanjí upravni odbor in bi se zato lažje temeljiteje in globlje ukvarjal s problematiko svojega področja in tako tudi delavskemu svetu predlagal vsestransko utemeljene rešitve. V javni razpravi je bilo mnogo pomislov na tako ureditev. Delavski svet je na svoji zadnji seji osvojil stališče, da naj bo tudi v bodoče samo en odbor — poslovni odbor podjetja. To ime — poslovni odbor ne uživa najboljšega slovesa, to pa ne zaradi imena kot takega, temveč zaradi koncepta, da naj v poslovni odbor pridejo ljudje na podlagi svojega položaja, ne pa volitev. Naš poslovni odbor je postavljen tako, da se vsi njegovi člani volijo in zato menim, da bi bili kakršnikoli pomisleki glede naziva samega odveč.

Sestanek delovne skupine — neposredna oblika samoupravljanja

Med neposrednimi oblikami upravljanja naj posebej omenim sestanek delovne skupine, ki se pojavlja kot novost v našem statutu in ki naj bi zamenjala dosedanje zbornice delovnih ljudi. Delovna skupina bo štetela 50 do 100 članov. Praksa kaže, da se zbori delovnih ljudi niso obnesli niti pri nas niti v drugih velikih kolektivih, k čemer je pripomoglo med ostalim tudi to, da veliko delavcev dela na 5 izmene, da so sestanki ob veliki masi ljudi vsestransko heterogeni, zaradi različnih interesov in pogledov na rešitev posameznih vprašanj in podobno. Ker gre pri tem za

najbolj neposredno obliko samoupravljanja so delavci, zaradi nefunkcioniranja take oblike, prikrajšani za aktivno sodelovanje in razpravljanje kakor tudi odločanje o nekaterih bistvenih odločitvah v podjetju. Zato smo hoteli postaviti tako obliko, v kateri bo lahko sleherni delavec uspešno sodeloval pri upravljanju podjetja in kjer bo prišlo do polnega izraza njegovo osebno mnenje, razpoloženje in individualni odnos do posameznih vprašanj. Zato smo delovno skupino v našem statutu postavili kot osnovno celico združenega dela. Sestanek delovne skupine bo skliceval in vodil organizacijski vodja te skupine (vodja izmene, delavnice, obrata, službe itd.). V delovnih organizacijah, kjer so že doslej imeli formirane delovne skupine, se je pokazalo, da so vodje skupin, ki so bili prej usmerjeni v tehnologijo oz. organizacijo delovnega procesa, postajali skozi to novo obliko nosilci urejanja medsebojnih odnosov v proizvodnji pri delitvi in potrošnji.

Sestanek delovne skupine mora postati oblika za izmenjavo mnenj o vseh aktualnih vprašanjih delovne skupine t. j. službe, obrata in podjetja kot celote. Zlasti pomembno pa je, da bomo v delovni skupini obvezno obravnavali vprašanja, o katerih naj odloči referendum, o statutu, važnejših pravnih, programih razvoja in delitvi dohodka.

Mandatna doba, rotacija in odgovornost članov samoupravnih organov

Glede ostalih odprtih vprašanj je DS sklenil, da naj imajo samoupravni organi dvoletno mandatno dobo, da naj se vsi člani samoupravnih organov volijo naenkrat (doslej smo volili samo polovico sestava posameznega samoupravnega organa) in da se uvede dosleden princip rotacije s tem, da nihče ne more biti več kot dve mandatni dobi zapored član istega samoupravnega organa.

Ravno tako je DS zaostрил odgovornost vseh svojih članov in članov drugih samoupravnih organov s tem, da je predvidel možnost odpoklica člana samoupravnega organa, v kolikor se le-ta neopravičeno ne udeleži vsaj treh sej DS.

Posebej je treba povedati, da je statut naš najvišji samoupravni akt v podjetju in da morajo z njim biti vsklajeni vsi ostali samoupravni akti, zato je bistvene važnosti, kakšen statut imamo. Komisija se je trudila, da bi pripravila statut, ki

bo dejanski odraz želja, potreb in zahtev večine kolektiva, seveda pa tudi takšen, da upošteva dejansko stanje in realna razmerja, ker le tako bomo z njim zadovoljni in ne bo nobene potrebe, da ga vedno znova spreminjamo in dopolnjujemo. S tem ne mislim reči, da statuta nasploh ne bomo več spreminjali. Življenje ni statično in tako kot se vse spreminja na tem svetu, se bo tudi naš statut vedno znova moral prilagoditi tem spremembam. Ležiti pa moramo za tem, da

bomo posamezna določila spreminjali le takrat, kadar bo to vsestransko upravičeno in potrebno.

Statut smo napravili po naših merah in zahtevah, od nas vseñ pa je odvisno, kako bomo vsebino statuta pri svojem vsakdanjem delu spoštovali in upoštevali, katji le z doslednim spoštovanjem in upoštevanjem določil statuta bomo ustvarili potreben red in disciplino in korektne medsebojne odnose, kar je bistvene važnosti za nadaljnji razvoj našega podjetja.

RED PRI UPORABI AVTOBUSA

Sektor poslovnih odnosov je predpisal red za uporabo avtobusa. Tako je možno avtobus uporabljati samo po predhodni rezervaciji v splošni službi, ki sprejema rezervacije vsak dan. Čas za rezervacijo avtobusa pa ni omejen in je torej možen za krajše ali daljše obdobje. Avtobus uporabljajo člani kolektiva po vrstnem redu rezervacije in ni nobene prioritete.

Avtobus lahko naročijo (rezervirajo) družbeno politične organizacije v tovarni, društva, sektorji, obrati, službe ali posamezne skupine sodelavcev.

Tisti, ki naroči avtobus, mora imeti toliko prijavitelcev, da je avtobus popolnoma zaseden.

Ce tisti, ki je avtobus naročil uvidi, da se uporaba avtobusa ne more izvršiti, mora naročilo pravočasno preklicati, da je potem mogoče oddati avtobus v uporabo drugim naročnikom.

Kdor naroči avtobus, mora obenem z naročilom plačati akontacijo, ki znaša 100,00 din. Kdor naroči avtobus sedem dni pred uporabo, plača akontacijo v roku treh dni od dneva naročila, če je od naročila do uporabe petnajst dni, se plača akontacija v roku pet dni od dneva naročila, če je od naročila do uporabe do trideset dni, se plača akontacija v roku deset dni od dneva naročila, če pa je od dneva naročila do uporabe več kot trideset dni, se plača akontacija petnajst dni po dnevu naročila.

Akontacija je vrnjena le v primeru, če je naročnik poiskal drugega uporabnika avtobusa za dan, ko ga je naročil ali če se ta dan vrši kakšen drug prevoz z avtobusom oziroma, če je vožnja odpovedana petnajst dni pred dnem, ko bi se morala izvršiti.

Vsi uporabniki avtobusa morajo skrbeti za red in čistočo med vožnjo z avtobusom in ne metati razne odpadke, ogorke in podobno po notranjosti avtobusa.

Ce se med vožnjo poškoduje oprema avtobusa, plača nastalo škodo tisti, ki jo je povzročil, če pa tega ni mogoče ugotoviti, pa plača nastalo škodo celotna skupina, ki uporablja avtobus v času, ko je bila povzročena poškodba.

Rezervacija avtobusa za prevoz članov kolektiva, ki gredo na letovanje v počitniški dom v Crikvenici, mora biti opravljena že v mesecu januarju za tekoče leto.

Avtobus se lahko uporablja za vožnje po državi in za vožnje v inozemstvo. Če gre za vožnje v inozemstvo, si morajo uporabniki sami priskrbeti potrebne liste.

Naročniki avtobusa morajo določiti iz svoje skupine tudi vodjo potovanja, ki skrbi in odgovarja za red med vožnjo. Če naročnik ne določi vodje potovanja, naroči splošna služba vozniku avtobusa, da opravlja to nalogo.

Ceno za prevoz z avtobusom, določa pristojni samoupravni organ. Če se z avtobusom vozijo družinski člani, čeprav niso zaposleni v podjetju, velja zanje ista cena kot za njihove svojce, ki so zaposleni in se vozijo z njimi. Ista cena velja tudi za upokojene sodelavce.

Vsem, ki bodo uporabljali avtobus, želimo srečno vožnjo in mnogo razvedrila, avtobus pa bo ostal lep in udoben, če bomo vsi pazili nanj tako, kot na lastno vozilo, saj končno tudi je naše priljubljeno vozilo.

—ej—

KANDIDATI ZA DS IN SDE

KANDIDATI ZA ČLANE DELAVSKEGA SVETA

Objavljamo kandidatne liste za člane delavskega sveta, ki so bile sprejete nazborih delovnih ljudi.

Kemični obrat Franc ŠCANCAR

Obrat predelovalnice kovin
Ivica BARUKŠIČ, Mirko BREZNIK, Franc CRETNIK, Vlado GLUVIC, Dominik JAVORNIK, Ciril KOSMAC, Marjan KOŠTOMAJ, Franc KRAJNC, Ferdo MLAKAR, Ernest PILKÓ, Marija PUNGAŠEK, Ferdo REBERNIŠEK, Stan-ko ROJNIK, Neža VALENČAK in Vinko ZOTEL.

Obrat emajlirnica

Silva BIZJAK, Dominik BREJC, Jože ČANDER, Frančiška ČAVŠ, Ivan GOLIHLEB, Terezija HOSTNIK, Jože HROPOT, Konrad KONCAN, Jože KAREN, Marija KRAJNC, Ana KRIZNIK, Martin LOČNIKAR, Marija NOVAK, Berta PAVŠER, Andrej PEČOVNIK, Slava PODPEČAN, Ferdo POTOČAN, Ivan ROJC, Ivan SIVKA, Drago SVET, Jožica ŠIFER in Slava TRBOVC.

Obrat radiatorjev

Slavko KOLAR, Ferdo REBERSAK in Stanislav ARLIČ.

Obrat TOBI v Bistrici – Limbuš

Elza KREUH, Drago KRAMER, Miha KOVACIČ, Vili PETROVIČ, Drago ŠARH, Leopold ŠPORIN, Anton TOFANT, Anton ŽAGAR in Alojz ZVEGLIČ.

Obrat orodjarna in vzdrževanje
Miroslav DOBERŠEK, Franc BGŽIČ, Franc LAMPE, Alfred MEZNARIČ, Danilo KRALJ, Milan FLIS in Zmago HERMAN.

Režijske enote

Drago BAJEC, Berta DOBERŠEK, Janko KAČ, Marica KODELA, Terezija LESKOŠEK, Dušan MIRNIK, Janko PLANINŠEK, Anton ROJEC, Janez ŠPES, Viljem ŠULGAJ, Marko TREBAR, Zvonko NAPRET, Avgust ŠKOBERNE, Marjan VEBER, Milan ĐAKUŠIČ, Jože OŠTRI, Jože JONKO, Peter VIDENŠEK, Miroslav POLUTNIK, Ivanka ZAJC in Bruno MEDVEŠEK.

Obrat kotlov

Franc JEVNIŠEK

Emajlirnica v Kruševcu

Hrísticoj RANKOVIČ in Budimir SIMIČ.

Obrat odpreskov in avtokoles

Ivan PETROVIČ in Martin TACER.

KANDIDATI ZA ČLANE SVE- TOV DELOVNIH ENOT

Objavljamo kandidatne liste za člane svetov delovnih enot, ki so bile sprejete na zborih delovnih ljudi.

OBRAT PREDELOVALNICA KOVIN

Mirko BREZNIK, Drago CVEK, Avgust ČERENAK, Jože DEBELAK, Stanislav DVORŠAK, Franc HORVAT, Franc HRIBOVŠEK, Janez HORVAT, Ljubo JEZERNIK, Irena KELHAR, Ferdo LEBAN, Alojz LÉNART, Amalija LEPOVSEK,

Venčeslav MIRNIK, Ivan MUTEK, Ivan PEČNIK, Jože PODLINŠEK, Anton PUSTEK, Jože SORČAN, Janez STEBERNAK, Ferdo SIBANC, Amalija ŠKROBAR, Darinka VIDMAJER, Vera VODEB, Jože ZEVNIK in Karel ŽLAUS.

OBRAT EMAJLIRNICA

Franc BELAK, Slava BRACIČ, Dominik BREŽNIK, Jože CENTRIH, Greta CEPUS, Jože ČANDER, Rozalija ČEŠNOVAR, Ivanka GABROVEC, Jože HROPOT, Jožefa IVANKOVIČ, Roman JELER, Jože JUTERSEK, Zdenko KAVČIČ, Franjo KELLNER, Marija KNEZ, Marija KOŠTOMAJ, Alojz KOŽUH, Anica KOŽUH, Stanko KRAJNC, Jože KUNST, Bogomira LEDNIK, Pavla LUŽAR, Frančiška MASTNAK, Ivan NOVACAN, Marija NOVAK, Marija PETERLE, Franc RAMŠAK, Erna RAVNAK, Justa ROJC, Rudolf SLOKAR, Marija STOJKOVIČ, Franc ŠEKORANJA, Edvard TKAUC, Miroslav VESLIGOJ, Silva VREČER in Kostja ZUPANC.

OBRAT RADIATORJEV

Jože FEHER, Lado GOR, Rudolf JURC, Zvonimir KUČERA, Ivanka KOVAC, Franc KROPEC, Ludvik LEŠEK, Mile MAJSTOROVIČ, Ciril MASTNAK, Franc PIRC, Alojz PELČ, Milan RAMŠAK, Martin ROZMAN, Adolf SIVKA, Danica SLEMENŠEK, Franc ŠKRUBEJ, Matilda ŠTANTE, Gabriel ŠIFER, Franc VODEB in Jože ZUPANC.

Obrat emajlirnica TOBI

Ivan FABJAN, Avgust GOMBOC, Hermina HOJNIK, Antonija HORVAT, Franc ILEŠIČ, Pavla JURIČ, Mirko KRAMER, Ivan KOVAČEK, Drago KOTNIK, Stipe KOŠULJANDIČ, Alojz OPREŠNIK, Marija PUŠNIK, Stanko PRAPERTNIK, Bogomir ROMAN, Erih SAUPERL, Slavka ŠRAJ, Vera ŠERBINEK, Milan ŠERBINEK, Olga ŠKRUMPT, Viljem TRUP, Franc TURK in David TRILAK.

Obrat orodjarna in vzdrževanje

Alojz ARNŠEK, Cvetko BLAS, Franc ČAKŠ, Ivan GRAJŽL, Drago GRUBER, Jože GUMENŠEK, Emil GREGORČIČ, Karel MACEK, Emil OSTIR, Stefan PETAUER, Martin PETRIČ, Andrej PODJAVORŠEK, Anton RADOVANOVIČ, Ernest ROJC, Anton ŠPES, Rudolf STROPNIK, Edvard ŠROT, Josip TKALC, Ivan LAPAN in Drago ZUPANC.

Režijske enote

Ivan BELINA, Neža FARNIK, Silva JURJEVIČ, Marko KOLMAN, Ivanka KRAMŽAR, Angelca MIHELIN, Milica NOVAK, Miha PESAN, Antonija POGAČAR, Marija PRISLAN, Silva REBERSAK, Marinka REJC, Milan ŠORN, Vera TURK, Adolf ŽVIŽEJ, Slavko KOŠTOMAJ, Jože SUŠIN, Jelka SORČAN, Darinka GASPERLIN, Vlado STANKO, Zdenka KORENT, Jakob VENGUST, Richard RATEJ, Branko ŠLANDER, Janko VEDLIN in Tinica PIRŠ.

Obrat kotlov

Anton REMUS, Franc BOŽNIK, Stane BUSER, Zvonimir GOLUB, Viktor KOMPLT, Martin KLOKOCOVNIK, Zmago PLANINŠEK, Ludvik JEVNIŠEK, Rudolf REMENIH, Peter DUKIČ, Ivan TOMINC, Ivan PEVEC, Milan MOZETIČ, Adolf HROVATIČ, Simon GAJZER, Franc LEBAN in Jože LUBEJ.

Emajlirnica v Kruševcu

Andelko BOJKOVIČ, Ljubimka BUKOVAC, Ljubomir ILIČ, Miroslav ILIČ, Nikola JOVANOVIČ, Borisav KOVAČEVIČ, Milosav MILENKOVIČ, Milorad MILIČ, Dragoljub MILOJEVIČ, Rade MILOSAVLJEVIČ, Milorad PETKOVIČ, Dragoslav PETROVIČ, Zoran STOJKOVIČ, Zivojin SMILJKOVIČ, Miladin VUJIČIČ, Dobrivoje VUJIČIČ in Dragana PECARSKI.

Obrat odpreskov in avtokoles

Rozalija DOBERŠEK, Herman JANKOVIČ, Pavel HERMAN, Alojz KOK, Jakob KRICAJ, Ivan KRUMPAK, Frančiška PETEK, Ivan POTOČNIK, Ivan RUŽIČ, Jurij ŠMARCAN, Milan TANŠEK, Anton VEBER, Vida VIŠNER, Alojz VRBEK, Franc VODIŠEK in Mihael ZUPANC.

PRAVOČASNA IZVRŠITEV NALOG

Sektor ekonomsko tehničnih raziskav se mora potruditi za pravočasno izvršitev vseh nalog, ki so v zvezi z osvajanjem novih izdelkov. Tako bo takoj pristopil k uvedbi proizvodnje nekaterih novih izdelkov ter detajlno proučil program osvajanja za leto 1970 tako, da bo s tem seznanjeno vse osebje tega sektorja in bo brezpogojno vztrajal na realizaciji programa, saj so nekateri izdelki velikega pomena za podjetje in ni mogoče nikakor odlašati z začetkom njihove proizvodnje.

Zbor delovnih ljudi v predelovalnici kovin

OBVESTILO HIŠNIM SVETOM IN STANOVALCEM

V Uradnem vestniku št. 5 od 14. 2. 1966 je bil objavljen »Odlok o minimalnih tehničnih normativih za vzdrževanje stanovanjskih hiš v družbeni lastnini in o načinu delitve sredstev za investicijsko in tekoče vzdrževanje«. Spremembe so bile objavljene v Uradnem vestniku št. 26/68.

Tako popravljen odlok, ki je sestavni del pravilnika o organizaciji in gospodarjenju s stanovanjskimi hišami — stanovanjske enote EMO —, je naslednji:

1. člen

Z namenom, da se zagotovijo splošni pogoji za uveljavljanje pravic stanovalcev pri upravljanju stanovanjskih hiš, za poslovanje organizacij za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami in za napredek stanovanjskega standarda, se s tem odlokom določijo minimalni tehnični normativi za vzdrževanje stanovanjskih hiš in način delitve sredstev za investicijsko in tekoče vzdrževanje.

2. člen

Za investicijsko vzdrževanje stanovanjskih hiš in stanovanj, ki gre v breme stanovanjskega podjetja, se štejejo srednja in velika popravila ter obnavljanje in zamenjava konstrukcij, elementov in opreme stanovanjske hiše in stanovanj, in sicer zlasti:

- zamenjava zunanjih in notranjih mizarskih del;
- zamenjava zunanjih kleparskih del;
- popravilo strehe;
- prelaganje strešne kritine, popravilo in manjša zamenjava strešne konstrukcije;
- zamenjava instalacij (vodovoda, elektrike, plina itd.);
- večja popravila naprav centralne in etažne kurjave;
- zamenjava naprav in instalacij za centralno in etažno kurjavo;
- večja popravila in zamenjava delov za osebno in tovarno dvigalo;
- popravilo in obnova zunanjih delov obdelanih sten pročelja fasade;
- popravilo in zamenjava stopnišč;
- popravilo in obnova vertikalne in horizontalne izolacije;
- popravilo stropov in stropne konstrukcije;
- vsa ostala dela, ki niso vsebovana v 4. členu tega odloka.

3. člen

Poleg del iz 2. člena se šteje za investicijsko vzdrževanje tudi zamenjava posameznih elementov in opreme v stanovanju, če je pretekla normalna doba trajanja za te elemente in opremo.

Za normalno dobo trajanja po določbah prejšnjega odstavka se šteje tale povprečna doba trajanja:

povprečna doba trajanja v letih	
● zidan štedilnik	30
● kotliček za vodo (bakren)	15
● kotliček za vodo (pocinkan)	4
● pekači	6
● železni premični štedilnik	10
● električni štedilnik (obnova)	15
● plinski štedilnik	30
● lončena peč, dvakrat preložena	20
● WC rezervoar (neplavač)	12
● WC školjka in bide (iz fajansa)	10
● umivalnik iz porcelana in keramike	30

kov le, če posebna komisija ugotovi, da je postal element neuporaben brez krivde strank, zaradi slabe kakovosti materiala ali slabe izdelave.

4. člen

Za tekoče vzdrževanje stanovanjskih hiš in stanovanj po določbah tega odloka se štejejo manjša popravila stanovanjskih hiš in stanovanj ter stroški v zvezi z normalno uporabo in upravljanjem stanovanjskih hiš, zlasti pa:

- A. Tekoče vzdrževanje stanovanj, ki gre v breme nosilca stanovanjske pravice:
  - beljenje stanovanj (slikarska dela);
  - čiščenje lončenih peči, štedilnikov in dimnih cevi;
  - popravila in nadomestitev varovalk, vtičnic, stikal, elek-

stanovanja ali zaradi poškodb s strani koristnika;

- stroški namestitve poteznih vrvic in verižic, plavačev v rezervoarjih in sedežnih desk v straniščih, trakov na zavesah, zastorjih, roletah itd.;
- nadomestitev termostатов v električnih bojlerjih;
- popravila in nadomestitev pip in armatur.

Poleg tekočega vzdrževanja stanovanj gre v breme nosilca stanovanjske pravice tudi poraba vode, elektrike, stroški odvoza smeti in vsi stroški centralnega ogrevanja vključno z osebnim dohodkom kurjača.

B. Tekoče vzdrževanje stanovanjskih hiš in skupnih delov in naprav, ki gre v breme hiše oziroma hišnih svetov.

Ta skupina del obsega vsa dela, ki so navedena pod točko A tega člena, pa se nanašajo na skupne dele in naprave v stanovanjski hiši. Razen tega vsebuje:

- čiščenje snega s streh in strešnih vencev ter vseh hodnikov pred zgradbo;
- vzdrževanje dostopnih poti, podpornih zidov, ograj, zelenih površin, parkinga ipd.;
- manjša popravila v skupnih prostorih v primeru poškodb vodovodnih cevi ipd.;
- manjša popravila v kotlarni za centralno ogrevanje;
- zamenjava manjših delov strešne kritine;
- čiščenje, pleskanje in manjša popravila vseh kleparskih zaščitnih del;
- manjša popravila izolacij na strehi, balkonih in terasah;
- popravilo strelovoda, preizkus prevodnosti;
- popravilo stikov in ventilov na instalacijah centralnega ogrevanja, plina;
- popravila stikov in tesnil na glavnih vodovodnih ceveh in kanalizaciji;
- zamenjava manjših dotrajanih del na instalacijah;
- zamenjava poškodovanih vrat na dimnikih in kapah dimnikov;
- stroški servisov za osebno in tovarno dvigalo;
- popravilo ometa skupnih prostorov;
- manjša popravila na vratih, oknih in roletah;
- manjša popravila električne inštalacije;
- manjša popravila podov, pragov in podobno;
- vzdrževanje jaškov in zaščitnih mrež;
- pleskanje vseh oken in vrat v skupnih prostorih;
- beljenje in slikanje skupnih prostorov hiše;

(Nadaljevanje na 6. strani)

Tovariši in tovarišice!

**Ustvarjamó svoboden svet napredka,
povsod okrog, ozirajo se v nas,
na dan volitev ne pozabi,
da tudi tvoj, o vsem odloča glas.**

● pomivalno korito (emajlirano)	15
● peč v kopalnici na trdo gorivo	10
● plinski bojler	10
● električni bojler	20
● pleskanje notranjih lesenih delov	9
● pleskanje zunanjih lesenih delov	4
● plošče z električnimi vtičkali	50
● rolete, platnene z namotom	10
● eslinger rolete	20

Organizacija za gospodarjenje s statutom ali z drugim splošnim aktom natančnejšo dobo trajanja tudi za posamezne elemente in opremo stanovanj, ki niso naštetih v gornji tabeli, v skladu z določbami prejšnjega odstavka in splošnimi tehničnimi normativi.

Tudi po dobi trajanja navedenih elementov nabavi podjetje nov element le v primeru, če le-tega ni mogoče popraviti.

Za elemente, katerih pred iztekem dobe trajanja ni mogoče usposobiti za uporabo s popravilom, prispeva stanovanjsko podjetje sorazmeren del stroš-

- tričnega zvonca, telefonov (domofonov);
- nadomestitev električnih svetilk in žarnic;
- čiščenje vseh mizarskih del, vgrajenih omar in keramičnih del;
- popravila in nadomestitev ključavnic, kljuk in oliv;
- nadomestitev vseh vrst tesnil pri pipah, vodovodu, baterij v kopalnici ali kuhinji itd.;
- nadomestitev tesnil pri kopalnih koritih in umivalnikih, sifonih, priključkih, pipah, itd.;
- čiščenje in odmaševanje straniščnih školjk, pomivalnih korit in kopalnih kadi;
- barvanje vgrajenih elementov in opreme;
- pregled in čiščenje električnih in plinskih bojlerjev vsaki 2 leti;
- nadomestitev stekel na oknih in vratih;
- čiščenje in struženje parketa;
- prezidava (preložitev) peči in popravilo določenih peči;
- redno tekoče vzdrževanje vseh ostalih naprav in opreme v stanovanju;
- vsa popravila, ki so potrebna zaradi slabega vzdrževanja

BO OBRAT EMAJLIRNICA KRUŠEVAC ŠE NAPREJ POSLOVAL Z IZGUBO?

Izguba v letu 1969. V sanacijskem elaboratu nakazane možnosti rentabilnega poslovanja. Od dela naših strokovnih služb bo največ odvisna uspešnost poslovanja obrata za proizvodnjo kadi v Kruševcu.

Poslovanje v letu 1969

Poslovno leto 1969 je obrat za proizvodnjo kopalnih kadi zaključil z izgubo. Prodajne cene kopalnih kadi, ki so plafonirane, so ostale nespremenjene, proizvodni stroški pa so narastli. Na gibanje teh faktorjev pa obrat sam ni mogel bistveno vplivati in ga tudi za izgubo v letu 1969 ne moremo kriviti.

Sanacijski program

Team, ki je imel nalogo, da izdela sanacijski program obrata Kruševac, je po podrobni analizi predvidenega gibanja stroškov v letu 1970 ugotovil, da so

potrebne nekatere bistvene spremembe pri poslovanju obrata, da bo le-ta posloval rentabilno.

Stroški emajliranja kopalnih kadi so v letu 1970 ponovno narastli: dvignile so se cene pločevine in vlečenja, povečala se je carina, porastli so tudi mnogi drugi stroški.

Obrat sam lahko na znižanje proizvodnih stroškov zelo malo vpliva. Pretežni del stroškov predstavljajo stroški surovcev, katerih cene so v primerjavi s prodajnimi cenami kadi zelo različne.

Tako predstavlja na primer surovec za kopalno kad Ikarus 157 cm kar 91,3 % prodajne cene te kadi. Obratu torej ostane le slabih 9 % ali 20,90 din za kritje stroškov: emajla, osebnih dohodkov, elektrike, ostalih stroškov.

Popolnoma drugačna je na primer situacija pri kadeh 160 cm, za katero uvažamo suro-

je razlika med surovcem in prodajno ceno 38,6 % ali 104,20 din.

Razumljivo je, da obrat pri emajliranju kopalnih kadi z 20,90 din ne more kriti stroškov emajliranja in ima pri proizvodnji teh kopalnih kadi izgubo, s 104,20 din, ki ostanejo obratu za emajliranje kopalne kadi 160 cm Austriaemail, pa obrat ne-le da krije proizvodne stroške, ampak ustvarja tudi dobiček.

Kako zagotoviti rentabilno poslovanje obrata

Rentabilno poslovanje obrata je možno doseči:

- s preusmeritvijo pri dobavi surovcev na uvožene,
- z zagotovitvijo lastne baze za proizvodnjo surovcev,
- s prusmeritvijo proizvodnje na druge izdelke.

Upravni odbor se je na podlagi predloga teama odločil za prvo varianto in sprejel naslednje sklepe, katerih realizacija bo zagotovila rentabilno poslovanje obrata v Kruševcu:

— Emajlirnica v Kruševcu bo še nadalje proizvajala kopalne kadi.

— Pri nabavi surovcev za kopalne kadi se v največji možni meri preusmerimo na uvoz le-teh iz Avstrije in Italije.

— Potrdi se predlog programsko-analitske službe za povišanje prodajnih cen kopalnih kadi 117 cm in 157 cm.

— Izenačijo se prodajne cene embalaže na 12,50 din in pro-

dajne cene nog za kadi na 24 din.

— V primeru, da KB Kruševac odobri kredit se v obraču investira v vodnjak, pralni stroj in lakirnico, v skupnem znesku ca. 481.000 din.

— Odgovorni sektorji in službe morajo stalno spremljati stroške obrata, še posebno gibanje cen surovcev, ter ob spremembah teh cen takoj primer- no ukrepati.

Proizvodnja v letu 1970

Da je s preusmeritvijo na uvožene surovce možno zagotoviti rentabilno poslovanje obrata, nam potrjuje obračun proizvodnje za mesec januar in februar. V teh dveh mesecih je obrat emajliral v glavnem uvožene kopalne kadi in ustvaril 182.938 din dobička.

V mesecu marcu je obrat emajliral pretežno domače kadi (Ikarus) in zato izkazuje v mesecu marcu negativen finančni rezultat (-47.503 din).

Kljub izgubi v mesecu marcu pa je obrat v prvih treh mesecih letošnjega leta posloval uspešno in dosegel 135.434 din dobička.

Analiza rezultatov poslovanja v prvih treh mesecih leta 1970 potrjuje, da bo emajlirnica Kruševac — ob upoštevanju predlogov sanacijskega programa in sklepov UO — v letu 1970 uspešno poslovala, kar pomeni, da bo krila vse direktne in fiksne stroške in ustvarila dobiček.

Janko Kač

Obvestilo hišnim svetom in stanovalcem

(Nadaljevanje s 5. strani)

● manjša popravila in vzdrževanje skupnih TV anten;

● odprava madežev in beljenj stanovanj v primeru poškodb zaradi prepuščanja strehe ali zaradi razpok, ki jih povzročijo poškodovane vodovodne, kanalizacijske in druge instalacije, če ni to posledica zanemarjanja dolžnosti nosilca stanovanjske pravice;

● čiščenje skupnih delov zgradbe (osebni dohodek hišnika in čistilk s prispevki);

C. Stroški upravljanja:

● zavarovanje zgradbe;

- čiščenje dimnikov;
- odvoz fekalij;
- finančno poslovanje;
- bančni stroški;
- pisarniški material;
- stroški za deratizacijo prostorov;
- del splošnih stroškov podjetja v zvezi z gospodarjenjem s stanovanjskimi hišami.

5. člen

Za tekoče vzdrževanje stanovanjske hiše se sme uporabiti od skupno zbranih stanarin v določeni skupini zgradb tale višina sredstev:

Skupina hiš	Delitev na	Odstotek stanarine glede na starost hiše v letih				
		0-20	20-40	40-60	60-80	nad 80
zgradbe z amortizacijsko dobo 80 let	tekoče vzdrževanje	9,3	14,8	16,0	18,6	23,7
	zgradbe z amortizacijsko dobo 100 let	tekoče vzdrževanje	9,3	14,7	16,9	20,9

Organizacija za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami predpiše s statutom ali drugim sploš-

nim aktom kako se določi višina sredstev za investicijsko vzdrževanje stanovanjskih hiš.

Tako je svet enote na svoji seji dne 9. 2. 1970 sprejel začasni odstotek za investicijsko vzdrževanje v višini 31 % ce-

lotnega dohodka enote. Dokončne potrditve plana dohodkov in izdatkov še ni bilo. vine iz Avstrije. Pri teh kadeh

MIKRO ORGANIZACIJA

Ker se je pri mikroorganizaciji nekje zataknilo in ni šlo vse tako kot je bilo planirano, je upravni odbor zahteval podrobno poročilo o vzrokih zastanka.

Iz tega poročila sledi, da delo na mikroorganizaciji ni še končano v sektorju ekonomsko tehničnih raziskav. Upravni odbor je zadalžil vodstvo tega sektorja, da mora čimprej poskrbeti, da bo mikroorganizacija za službo tehničnih raziskav ter službo programiranja in izvajanja investicij izvršena v najkrajšem času.

Sektor poslovnih odnosov pa je zadalžen, da pripravi pravilnik o sistemizaciji delovnih mest in ga predloži samoupravnim organom v obravnavo in dokončno potrditev.

Zelo ugodno prodam odlično ohranjen hladilnik znamke »EKA« 80 l in dodatno peč na trdo gorivo. — Šteklíč Vilma Zadobrova 15. Informacije na tel. št. 36-23.

Dan volitev 30. junij je pred nami

Potrudimo se vsi, da bomo dosegli najboljše delovne uspehe.

Naše samoupravljanje je odraz naše sodobne stvarnosti. Njegove korenine so globoko v naših srcih, naši uspehi pa plod našega dela.

GLOBUS

V VESOLJSKI TEKMI

sodelujejo poleg ZDA in SZ še Velika Britanija, Japonska, ZR Nemčija in Francija. Poslednja je dosegla najpomembnejše rezultate. Do predlani je imela Francija v orbiti že 29 umetnih objektov, od tega 5 satelitov v ožjem smislu in 24 stopenj nosilnih raket. Prvi satelit »Asterix« so lansirali 26. novembra 1965. leta. Leta 1967 so pričeli graditi vesoljski center v Gvajani, kjer so 9. aprila 1968 lansirali raketo — sondo »Veronika« in letos 9. marca tristopenjsko raketo »Diamant« z nemško kapsulo »Vika«. Letos bodo izstrelili še 4 satelite, skupaj z nemškimi tehnikami eden telekomunikacijski satelit in dve postaji na zemlji za prenos olimpij-

skih iger v Münchenu, potem eden meteorološki satelit in dva za geodetska raziskovanja.

ORJASKI PLAVAJOCI REZERVOAR za nafto so nedavno zgradili iz jekla in betona ob Dubaju v Arabskem morju in ga z največjim sidrom na svetu zasidrali ob obali. Rezervoar ima obliko prevrnjene čaše za šampanjec z orbitnim podstavkom. Visok je kot dvajsetnadstropna stolpnica, širok pa skoraj kot nogometno igrišče. Ko so rezervoar zasidrali, se je večji del potopil pod vodo, iz katere štrli le še 11 metrov visok stolp na vrhu. Skozi podvodne priključke bodo lahko načrpali 75.000 milijonov ton nafte. V neposredni bližini so podvodna nahajališča nafte z zaenkrat še neizmerljivo bogatimi zalogami.

MIKROVALOVNO ENERGIJO so najprej uporabljali kot izvor brezžične energije v razvojnih fazah radiotehnike in radarja. Sedaj so že uspeli proizvajati

mikrovalove s skoro 3 milijardami nihajev v sekundi, ki dajo elektronom energijo 20 milijard elektronskih voltov in jim podelijo brzi- no blizu hitrosti svetlobe. To vrsto mikrovalov uporabljajo v laboratorijih jedrske fizike. Z mikrovalovi danes raziskujejo tudi že relief Venere in so doslej izdelali radarsko mapo tretine površine tega planeta, ki se nam je pred nekaj leti približal na 80.000.000 kilometrov. Poleg nekaterih ostalih področij, so mikrovalovi prodrli tudi v tehni- ko priprave hrane. Z njimi je mogoče izpeči 7-kilo- gramskega purana v 10 mi- nutah, kolač v 4 minutah in v 50 sekundah scvreti sla- nino. Mikrovalovi lahko osušijo v minuti 305 m štiri- barvnega časopisnega tek- sta. Vse to pa predstavlja šele pričetek mnogo obeta- joče tehnike, ki bo prinesla še vrsto neslutnih novih uporabnih možnosti.

REŠEVANJE VESOLJ- CEV pri okvarah na raket- nem sistemu med poletom daje malo upanja pri da- našnjem stanju tehnike. Lu- narni moduli lahko ostane- jo na mesecu le okoli 48 ur, Apollo 16 in 20 bosta imela naprave za 72 do 80 ur. To pa ni zadosti tudi če bi bila na zemlji pripravljena rešil- na raketa za takojšnjo iz- strelitev.

Nevarnosti na poletu so silno raznovrstne. Lahko pride do eksplozije, implo- zije, trčenja z meteoriti, skrenitve iz začrtane poti, kjer odločajo neznatne na- pake v delovanju motorjev ali komand in predvsem ne- pričakovana zatajitev enega od milijonov delov v raket- nem sistemu, ki lahko de- luje na zanesljivo delova- nje ostalih. Predvsem pa zaskrbljuje, ker imajo sko- raj vse okvare po večini

trenutne posledice in je le v izjemnih primerih nekaj upanja za uspešno popravi- lo.

UMETNO SONCE je na- prava, ki so jo konstruirali holandski strokovnjaki v evropskem centru za vse- mirska raziskovanja in jo bodo izkoristili za ustvarja- nje nasprotnih učinkov — namreč za zniževanje tem- perature do 190° C. Zarnice te naprave bodo med ekspe- rimentom konstantno od- dajale 123.500 vatov, njihovo žarčenje pa bo 1,5-krat močnejše od sončnega.

NAJTRŠE JEKLO NA SVETU »IN-Y« so izdelali v japonskem inštitutu za tehnična raziskovanja. Jek- lo vzdrži ultravisoke priti- ske 250 km/cm², medtem ko doslej najkvalitetnejše ame- riško jeklo prenese »le« 180 km/cm². Novo japonsko jeklo je relativno lahko in zelo poceni. Uporabljali ga bodo za motorje z izredno številnimi obrati in plinske turbine, kakor tudi v vesolj- ski tehniki.

VREČE NAMESTO OPE- KE so uporabili v Teksasu kot nov gradbeni material. Vreče so napolnjene s suho mešanico cementa in jih enostavno polagajo na be- tonske temelje ter končno poškopijo z vodo. Že med zlaganjem vreč položijo in- štalacije in vodovodne cevi ter vode za centralno ogre- vanje in klimatizacijo. Prav tako položijo tudi armirno železo in standardizirane okvirje za vrata in okna. Končno nanesejo z brizga- njem omete. Takšna grad- nja je baje cenejša in hit- rejša in so jo že uporabili za enoetažne stanovanjske hiše in skladišča.

Urejevanje pisarniškega gradiva v stalnem arhivu del. organizacije

Piše: Silva Kojc

Arhivsko gradivo je dokumen- tarно gradivo, ki ima pomen za zgodovinsko in drugo znanstve- no področje, za kulturo na sploš- no in za druge družbene potrebe in ki je nastalo pri delu držav- nih organov oziroma pri delu družbeno političnih skupnosti, delovnih in drugih organizacij, civilnih pravnih oseb in posa- meznikov, in sicer ne glede na to, kdaj in kje. Arhivsko gradi- vo je zavarovano po določbah zakona o arhivskem gradivu in arhivih (Ur. l. SRS št. 4/66). V 16. členu tega zakona pa je nave- deno, da mora imetnik arhivske- ga gradiva vzdrževati gradivo v urejenem stanju. Če arhiv ugo- tovi, da arhivskega ali registra- turnega gradiva njegov imetnik ne vzdržuje in da ga materialno ne varuje skladno s 16. in 17. členom tega zakona, določi imet- niku rok, v katerem mora po- mankljivosti odpraviti, če po preteku tega roka pomankljivo- sti niso odpravljene, lahko ar- hiv na imetnikove stroške uredi ali pa mu ga začasno odvzame, dokler imetnik ne zagotovi pravilnega varstva. V podjetjih, kjer je organizacija administra- cije v uporabi kot pravilo, je le ta doseglja že visok nivo razvoja,

medtem ko je v drugih podjet- jih organizacija administracije še na primitivni stopnji.

V naši delovni organizaciji se arhivsko gradivo ne ureja že od leta 1946 dalje. Gradivo je raz- metano po raznih omarah v klet- nih prostorih ter v garaži uprave- nega poslopija, pa tudi hodniki in pisarne so natrpane z njim. Predvsem to gradivo ni eviden- tirano, klasirano itd. Glede na to je nujno, da se funkcija stal- nega arhiva v našem podjetju aktivizira. Ne moremo govoriti o sodobnem gospodarstvu brez so- doбно urejene administracije. Zato so odgovorni vsi uslužben- ci, od pisarniških do vodilnih.

Urejevanje arhiva v stalnem arhivu pa ni kampanjsko, kot si to nekateri predstavljajo. Zah- teva pravilno administracijo po- slovanja. Organizacija pravilne- ga poslovanja pa vsebuje mrežo funkcij. Zahteva sistematizacijo delovnega mesta arhivarja. V arhivu je treba delati po določe- nih principih. To delo pa ureja- jo pravni predpisi, arhivska teo- rija in arhivska praksa.

Stalni arhiv delovne organiza- cije je sestavni del pisarne, je skupen za vse organizacijske enote, je pogoj za realizacijo materialnega varstva (Ur. l. SRS 10/69).

IZ DELOVNIH ENOT

V obratu odpreskov in avto- koles so uspešno delali v me- secu maju. Plan so presegle za 8%. Dokaj zahteven je tudi plan za mesec junij, vendar vse kaže, da bo dosežen in celo presežen.

Svet te delovne enote je ob sprejetju plana za mesec junij sprejel sklep, da mora biti plan za drugo tromesečje, ki je v zvezi s kooperacijo s TAM do- sežen.

V obratu radiatorjev so prav tako dosegli mesečni plan pro- izvodnje v maju in sprejeli plan za junij. Ta je isti kot v maju.

Svet te delovne enote je raz- pravljjal tudi o redu in discipli- ni. Nekateri sodelavci zapuša- jo predčasno delo, kar najbolj kvari red in delovno discipli- no.

Pri tem so sprejeli zelo ostre sklepe zlasti sedaj, ko prehaja- mo na skrajšani delovni čas.

Zaradi odhoda nekaterih so- delavcev k vojakom so pre- uredili nekoliko izmensko delo.

Torej, poostren red in discipli- nina pri delu, bosta prav go- tovo vplivala na še boljše de- lovne uspehe.

ŠE O OSEBNIH DOHODKIH

V prejšnjih dveh sestavkih smo želeli seznaniti člane kolektiva o poteku dela komisije za izdelavo novega sistema nagrajevanja. V tem sestavku pa vas želimo informirati o rezultatih dela komisije in dokončnih rešitvah, sprejetih s strani upravnega odbora podjetja. Komisija je predlagala več variant sistema nagrajevanja za celotno podjetje in več variant in meril za oblikovanje OD po obračunskih enotah. Pri tem pa je komisija izhajala iz analize dosedanjega sistema in želela postaviti takšen sistem, ki bi bil bolj stimulativen, bolj enakopraven za vse enote, ki bi zagotavljal sigurnost vsaj v formiranju minimalnih skladov podjetja ter pri katerem bi sistem formiranja mase OD po obračunskih enotah bil vsaj v glavnem usklajen s sistemom delitve. Pri tem je komisija morala upoštevati tako zahteve koordinacijskega sveta kot tudi vse izvršene organizacijske spremembe, ki vplivajo na število in karakter obračunskih enot. In pogledimo, kaj je spremenjenega v novem sprejetem sistemu v odnosu na starega:

• Dodatne ure za operacije, za katere ni bilo norm ali cenikov so dosedaj obračunane po obračunski postavki, povišani za 13,5%. Ker pa je tako obračunana dodatna ura šla v osnovo za 0% režijskega dodatka, ki je po enotah bil zelo različen, so tudi dodatne ure bile praktično zelo različno plačane po posameznih enotah in celo nekaj dražje kot norma ure ali nadure. Komisija je predlagala, da vse dodatne ure morajo v bodoče biti v naprej odobrene in ne naknadno kot do sedaj ter, da se te ure v bodoče obračunava po vseh enotah enako in sicer po obračunski postavki, povišani za 33%, t. j. povišani za toliko procentov, kolikor je znašalo lanskoletno preseganje obračunskih postavk v celem podjetju. Razen tega, dodatne ure se sploh ne bi smele pojavljati pri formiranju mase OD po dosedanjem sistemu kot posebna postavka. Dodatne ure so namreč v starem sistemu bile že vključene v enotni procent režijskega dodatka. Kljub temu so nekatere enote prodrle z zahtevo, da se jim dodatne ure obračunavajo izven veljavnih kriterijev in meril. Takrat je bila narajena prva in nepopravljiva kršitev starega sistema, kajti enota je v veljavnem procentu režijskega dodatka imela zajeto določeno kvoto dodatnih ur in je naknadno še zahtevala, da se vse dejansko opravljene dodatne ure poračunajo. Nekatere enote so v teh zahtevah bile bolj pogoste in bogate, druge manj ali sploh nič, iz česar tudi izhajajo delno neupravičeno raz-

lični presežki v preseganju obračunskih postavk med enotami skupnega sklada.

Skoraj enak primer je bil tudi z nadurami v breme enote in iz Nadaljnja bistvena sprememba v novem sistemu je naslednja. Dosedanji režijski dodatek, ki je zajemal:

- pokritje režijskih ur proizvodnih delavcev;
- pokritje dodatnih ur za dodatne operacije;
- pokritje OD proizvodnih, režijskih in vodstvenih ter administrativnih delavcev po enotah;
- pokritje nadur v breme enote

je črtan in je namesto njega za vsako zgoraj navedeno postavko določen režim, po katerem se plačujejo posamezne ure. Tako se niti dodatne ure niti nadure, ne morejo pri formiranju dvakrat pojavljati. Dodatne ure se vodi posebno in se dejansko število opravljenih dodatnih ur obračuna po obračunski postavki, povišani za 33%.

Proizvodni delavec mora delati po normi ali na dodatnih operacijah. Če proizvodni delavec ni zaposlen na delu po normi ali na dodatnih operacijah, se ga premesti na drugo delovno mesto, ki ga je sposoben opravljati. Če delavcu na noben, od slednjih treh možnosti ni možno zagotoviti dela, se evidentira čakanje. Za čakanje je delavec upravičen do nadomestila, v višini obračunske postavke.

V času čakanja je delavec dolžan delati pomožna dela.

Proizvodni delavci formirajo svoj OD iz dela po osnovnem ceniku, iz dodatnih ur, iz režijskih ur ter iz dodatka za popravke analitične ocene za pogoje dela. Proizvodni režijski delavci so pri formiranju mase OD vezani na neto preseganje obračunskih postavk proizvodnih delavcev v enoti, v kateri delajo, medtem ko so vodstveni in administrativni delavci v proizvodnih enotah vezani na preseganje obračunskih postavk proizvodnih delavcev svoje enote in na preseganje obračunskih postavk v obračunski enoti upravno-administrativnih služb oziroma na gibanje dohodka.

Na tako oblikovano maso dobijo vsi zaposleni v enoti, ki so opravičeni 50% dodatka za nadure, iz skupnega sklada, dodatke in nadomestila po pravilniku, pemiijo za racionalno izkoriščanje delovnega časa ter premijo za kvaliteto.

Vse zgoraj rečeno se nanaša v glavnem na proizvodne enofe. Obračunske enote — služba prodajne operative in služba osnovnih sredstev — so vezane na gibanje mase OD v obračunskih enotah v Celju, upravno administrativne službe pa samo na dohodek podjetja.

Ker novi sistem terja novo evidenco ni bilo možno za nazaj izdelati natančnejših probnih izračunov. Zato bo za prvi mesec prehoda obračuna po novem, sistem obračuna izdelan dvojno, po dosedanjem in po novem sistemu. V kolikor bi enote po novem izkazovale manjšo maso OD kot po starem bodo izplačila usklajena. Komisija smatra, da delavci ne bi smeli za isto ko-

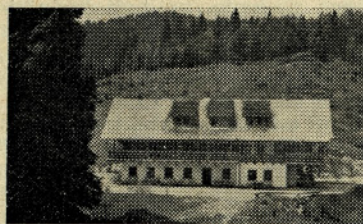
ličino in storilnost dela zaslužiti manj po novem kot po starem načinu obračuna. Zato je vsako preračunavanje razlik za nazaj brezpredmetno, saj tudi nobena enota ne bi pristala na poračun negativnih razlik za nazaj, pa naj bo upravičenost tega poračuna še tako dokazljiva. Torej brez strahu!

Deletić Čedomir

KAM NA ODDIH MIR, PRIRODA - USLUGE PARTIZANSKEGA DOMA JELOVICA

Partizanski dom »Vodiška planina« Jelovica stopa v novo sezono uspešnega poslovanja in bo kot v preteklosti tudi v naprej nudila prijeten in zadovoljiv oddih tako borcem NOV, kot ostalim ljubiteljem prelepih planinskih predelov naše domovine. Od Radovljice je oddaljen 24 kilometrov. Pristop je mogoč z vsemi vozili iz Radovljice, Bohinja in Selške doline.

Dom stoji na nadmorski višini 1.118 m. Lega doma je izredno privlačna in iz zdravstvenih razlogov priporočljiva zlasti za goste, ki jim je potreben mir ter čisto naravno okolje s primerno gorsko višino. V neposredni bližini doma na razgledni točki je viden lep prikaz celotne Gorenjske.

Miren kotiček v planinah

Ker pa je bila Jelovica ena izmed zibelk partizanstva že od leta 1941, obstaja možnost krajših in nenapornih izletov zlasti na razne zgodovinske točke, ki so prikazane s spominskimi obeležji partizanskih borb v letih 1941—1945. Za daljše izlete z osebnimi vozili pa je Jelovica z gozdnimi cestami povezana z domom poleg Radovljice tudi z Bohinjem in Selško dolino.

Dom razpolaga s 50 ležišči, restavracijo in klubsko sobo. Grajen je bil v glavnem za

okrevanje članov ZZB NOV ter njihove svojce, katere že po ustaljeni praksi pošiljajo na 10-dnevno okrevanje občinska združenja Slovenije in tudi druge republike, proste kapacitete pa lahko koristijo tudi drugi letovalci, ki so prav tako dobrodošli.

Redno poslovanje se vsako leto prične s 1. majem in se zaključi konec oktobra.

Prijave za letovanje sprejema od 15. aprila dalje Partizanski dom Vodiška Planina — Jelovica s sedežem v Radovljici. Cene za polni penzion nad tri dni bivanja znaša za člane ZZB NOV in njihove svojce 30 din (celotni oskrbni dan).

Dnevni penzion za otroke v starosti od 3 do 10 let znaša 21 din.

Te cene veljajo za komfortno opremljene sobe I. kategorije, katere imajo tudi balkone.

V sobah I. kategorije brez balkonov je dnevni penzion naslednji:

- odrasli 28 din;
- otroci od 3 do 10 let 19 din.

To je bil cenik za člane ZZB NOV in njihove svojce.

Oskrbni dan za ostale letovalce znaša:

- sobe I. kategorije z balkoni, za odrasle 34 din, za otroke 24 din;
- sobe I. kategorije brez balkonov za odrasle 32 din, za otroke 22 din.

Vsak prijavljenec samoplačnik mora za letovanje ob prijavi vplačati 50% skupnih oskrbnih stroškov za 10-dnevno bivanje in se mu šele ob vplačilu potrdi rezervacija, ostanek pa obračuna ob nastopu letovanja.

Vse ostale informacije daje PARTIZANSKI DOM — Vodiška planina Jelovica.

Metka Tovornik

POGLED V NAŠO PRETEKLOST

(Nadaljevanje)

BAJNO BOGASTVO

Vsi doslej opisani dogodki, ki so vplivali na hiter razvoj tovarne, so tesno povezani z delavskim gibanjem, ki se je vedno bolj krepilo med delavci tovarne.

Oba Westna sta si nakopičila ogromen kapital. Poleg tovarne v Celju, Železarne na Jescenah in tovarne emajlirane posode (Smalteria e Metallargica Veneta, Bssano del Grappa) v Italiji, sta bila lastnika še Železnega majdana in topilnice d. d. v Topulskem na Hrvaškem, Tovarne kemičnih izdelkov v Hrastniku in menda še neke industrije emajlirane posode v Turčiji.

Avgust Westen je bil politično zelo vpliven človek. Političen vpliv si je znal pridobiti v korist svojega podjetja z denarjem. Izdajal je velike vsote denarja za financiranje nekaterih listov, zlasti dnevnika »Jutro«, pa tudi drugi listi klerikalne smeri niso odklanjali njegove pomoči.

Cepprav so bili člani Westnove družine zapleteni v številne vohunske in druge škandale, ni bilo v slovenskem tisku nikdar nobenih novic, ki bi kakorkoli omenjale o teh škandalih kake novice.

Westnova dinastija je držala svoje bogastvo trdno v rokah in prihajala v čedalje večja nasprotja s svojimi delavci. Ti so zahtevali izboljšanje svojega gmotnega položaja z zvišanjem plač, o čemer pa Westen ni hotel ničesar slišati.

Med delavstvom se je čutil vedno večji vpliv Komunistične partije. Po osnovanju prve partijske celice leta 1926 na sestanku članov v kavarni »Mala Evropa« v Celju se je vpliv partije na delavsko gibanje v tovarni znatno povečal.

Delavstvo se je začelo organizirati tudi v raznih društvih. Leta 1928 so delavci tovarne ustanovili športni klub »Olimp«, ki ga je vodil Andrej Svetek. Ta je bil zaposlen v tovarni in pod njegovim vodstvom je v tem društvu zavel pravi športni duh, pri tem pa se je krepila tudi razredna zavest delavstva. Društvo je imelo nogometno, smučarsko ter težkoatletsko sekcijo.

Večina članov društva so bili delavci tovarne. Čeprav so imeli slab zaslužek, so vzdrževali svoje društvo z lastnimi sredstvi.

Poleg športnega društva »Olimp« je deloval v Celju tudi športni klub »Atletika«. Ta klub je podpiral Westen in drugi celjski mogotci. Da bi oslabili delovanje športnega

društva »Olimp« so Westen in drugi ponujali članom društva velike denarne vsote, če zapuste svoje društvo in se priključijo k »Atletiki«. Zavedni delavci tovarne pa niso tem ponudbam nasledili, temveč so trdno odločeni vzdrževati društvo z lastnimi sredstvi, krepili njegovo dejavnost in ga spravili na visoko raven športnega udejstvovanja. Društvo je pri svojih nastopih zelo mnogo uspehov in simpatij med celjskim in okoliškim ljudstvom.

Delavskemu kulturno prosvetnemu društvu »Svoboda«, ki je bilo ustanovljeno leta 1919 v Celju in katerega člani so bili večina delavci iz tovarne, se je leta 1928 priključilo pevsko društvo »Naprej«. Tako se je »Svoboda« močno okrepila in razširila svojo dejavnost med delavstvom.

Leta 1928 so člani društva »Svoboda« pripravili prvo obdarovanje otrok delavcev v gostilni na »Zelenem travniku«. Takrat je prvič v Celju nastopil Dedek mrz, namesto Miklavža.

Močna dejavnost in vpliv obeh društev, »Svobode« in »Olimpa« na delavstvo, pa ni bil všeč Westnu in drugim celjskim mogotcem. Ti so storili vse mogoče, da bi zavirali delovanje teh društev. Zlasti so bili pri tem prizadevni kulturnobundovci, ki jim je načeloval sin Adolfa Westna, Maks. Ta si je zgradil na Golovcu vilo, v kateri je prirejal velike orgije zase in svoje pajdaše.

Toda obe delavski društvi sta bili trdni in sta kljubovali vsem zaprekam. Leta 1929 je bil pri »Svobodi« ustanovljen govorni zbor, katerega je vodil Slavko Slander. Kulturna in športna dejavnost se je med delavci tovarne okrepila. Postala je skoraj množična. Na vse te dogodke pa je močno vplival mestni komite KPJ, ki je bil ustanovljen leta 1927 v Celju.

Westnovo bogastvo se je vedno bolj množilo in zarilo svoje korenine globoko v tedanjo korumpirano oblast velikosrbske buržuazije. Westen je imel zveze z ministri in člani kraljeve družine. Ti so dobivali »podporo« za njihovo prizadevanje v obliki čednih vsot iz njegove debele denarnice.

Delavci tovarne pa so čedalje bolj životalili, kajti bližala se je velika svetovna kriza, ki je zajela leta 1929 najprej Združene države Amerike, naslednje leto pa še vso Evropo.

NASPROTJA MED DELAVCI IN WESTNOM SE ZAOSTRUJEJO

Potem ko je kralj Aleksander 6. januarja 1929 uvedel mo-

narhofašistično diktaturo, ukinil ustavo, razpustil parlament in vse politične stranke ter društva, se je Westnov položaj še bolj okrepil. Nova vlada, ki ji je predsedoval general Živković je takoj nastopila s krvavim terorjem, da bi strla odpor množic in utrdila ogroženo velikosrbsko oblast. Tedaj so tudi v Celju aretirali Josipa Kocmana, sekretarja mestnega komiteja ZKJ ter ostale znane komuniste. Proti tem tovarišem se je pred okrožnim sodiščem v Celju vršil dne 16. julija 1929 tajni proces. Obtoženi so bili politične propagande in članstva v komunistični partiji.

Na tem procesu je bilo obsojenih dvanajst tovarišev na več mesecev in do treh let strogega zapora. Josip Kocman in še nekateri obsojeni tovariši so prestajali kazen v sodnih zaporih v Mariboru skupno z Josipom Brozom-Titom in Rodoljubom Čolakovičem. To je bil prvi večji proces proti komunistom v Celju, hkrati pa začetek preganjanja delavstva.

Nastala gospodarska kriza je razgalila vsa protislovja kapitalističnega reda. V skladiščih se je začelo kopičiti blago, kajti obubožani ljudje ga niso mogli kupovati. Kapitalisti so začeli medsebojno borbo za prodajo blaga in obstoj njihovih podjetij. Svoje bogastvo so skušali reševati z dvigovanjem denarja iz bank in uničevanjem blaga, da bi tako zadržali padeč cen. Začela se je doba velike brezposelnosti delavstva. Medtem ko so milijoni ljudi stradali, so bila skladišča prenapolnjena. Banke so prenehale izplačevati hranilne vloge, tovarne pa so omejevale proizvodnjo, zniževale delavske mezde, ki so bile že tako pičle ter odpučale delavce, da bi si ohranile čim več dobička.

Westen je ob zmanjšani prodaji omejil proizvodnjo svojih izdelkov. Odredil je, naj delavci delajo samo še dva do tri dni na teden, toda ta odredba naj bi veljala le za nekatere, medtem, ko bi njegovi privrženci lahko delali še naprej poln delovni čas. Delavci pa so se tej odredbi enotno uprli in Westen je bil prisiljen, da je uvedel enoten delovnik za vse zaposlene. Vsi so potem delali štiri dni v tednu. Skrajšani delovni čas je delavstvo zelo prizadel. Če niso doslej zaslužili dovolj za človeka vsaj nekoliko dostojno življenje, so potem še manj. Zaradi tega je med delavstvom začela naraščati borbenost in odločnost. Svoje zahteve so delavci začeli uveljavljati v okviru Zveze kovinarskih delavcev Jugoslavije.

Večina zaposlenih v tovarni je bila članov te zveze.

Celjsko podružnico Zveze kovinarskih delavcev Jugoslavije so sestavljali večji del delavci iz tovarne. Ta podružnica je naglo rasla in je imela leta 1931 že 1.500 članov. Vodila jo je prekaljena garda starejših kovinarjev, ki je prenašala svoje izkušnje in proletarsko zavest med mlajše tovariše.

Člani organizacije so izvolili petnajst delavskih zaupnikov, ki so imeli nekaj let pozneje odločilno vlogo pri organizaciji velike stavke, katera je bila neizbežna.

Strokona organizacija delavcev je bila tesno povezana z delavskim društvom »Svoboda«, pri katerem se je leta 1930 ustanovilo društvo prijateljev prirode, ki je prirejalo skupinske izlete delavcev v naravo. Na teh izletih so se delavci družili iz raznih krajev in se politično in kulturno vzgajali. Izleti v naravo so bili vedno odlično organizirani. Starejši delavci se jih še danes z veseljem spominjajo.

Cepprav so bile proslave prvega maja policijsko prepovedane, se delavci za to prepoved niso dosti menili. Leta 1932 je delavstvo organiziralo za 1. maj množičen izlet iz Gaberja na Svetino in k Celjski koči. Na čelu pohoda je neki tovariš nosil rdeč ženski žemper, ko so prišli na cilj, pa so imeli nekateri tovariši politične govore. Zaradi tega so bili nekateri delavci klicani na zaslišanje, kajti oblast je smatrala tako dejanje za kršitev zakona.

Proslave prvega maja so bile kljub prepovedi organizirane vsa naslednja leta in policijski teror ni mogel zatreti odločnosti delavstva, da praznuje na dostojen način svoj praznik.

Dne 2. julija 1933 je bila okrožna partijska konferenca v Pečovniku blizu Hudičevega grabna. Referat je imel Miha Marinko. Sprejeti so bili sklepi o potrebi okrepitve dela v svobodnih delavskih sindikatih in povezavi s kmečkimi množicami, v duhu smernic demokratične ljudske fronte. Dne 29. novembra tega leta pa so orožniki aretirali dvaindvajset celjskih komunistov, med temi so bili tudi tovariši iz celjske okolice.

Proti tem tovarišem se je vršila od 3. do 6. aprila 1934 tajna sodna razprava pred velikim senatom okrožnega sodišča v Celju. Obtoženi so bili komunistične propagande.

(Nadaljevanje na 10. strani)

POGLED V NAŠO PRETEKLOST

(Nadaljevanje z 9. strani)

Obtožene tovariše so žandarji vodili vsak dan na razpravo iz Starega piskra v Grofijo in nazaj. Pri tem jih je vedno čakala na ulicah velika množica delavcev, ki so bodrili svoje tovariše »fantje, le korajžni« in vzklikali proti režimu. Prišlo je do sodbe, s katero so bili obsojeni: Slavko Šlander tri leta robije, ostali pa na večmesečni zapor. Nekaj je bilo oproščenih zaradi pomanjkanja dokazov. Obsojeni so prestajali kazen v Sremski Mitrovici.

Kmalu po končanem procesu pa so delavci tovarne raztrosili v Gaberju komunistične letake in časopise. Letaki so pozivali rekrute, ki so tedaj odhajali k vojakom, da se priključijo skupni borbi za zrušitev monarhofašistične diktature in za vzpostavitev delavsko-kmečke republike Jugoslavije.

Za 1. maj pa so izobesili na kostanjevem drevesu v sedanji Stanetovi ulici veliko rdečo zastavo, na kateri je bil napis: »Živio komunizem!« Žandarji so besneli in sodišče je potem ugotovilo, da je to zastavo obesil delavec naše tovarne Peter Stante v sodelovanju z nekaterimi sodelavci, ki so bili člani društva »Svoboda«.

Proti Petru Stantetu in ostalim se je vršil dne 25. junija 1934 proces pred okrožnim sodiščem v Celju. Osem tovarišev je bilo obsojenih zaradi širjenja komunistične propagande na robijo od dveh mesecev do dveh let.

Delavci tovarne in drugi kovinarji iz Celja so priredili junija velik izlet v Jesenice, kjer so bili zelo prisrčno sprejeti. Na skupni manifestaciji so vzklikali revolucionarne vzklike. Ta manifestacija je bila velik dokaz zrelosti za razredno borbenost, ki se je vedno bolj stopnjevala.

Strokovna organizacija kovinarjev pa je priredila v Celju zaupniški tečaj, ki je imel politično obeležje in so ga obiskovale tudi ženske. Nasprotja med Westnom in delavci so se vedno bolj poglobljala, tako da je Zveza kovinarskih delavcev Jugoslavije morala intervenirati in je tudi prišlo proti koncu leta 1934 do pogajanj za sklenitev kolektivne pogodbe med delavstvom in celjskimi podjetniki. Westen pa se je upiral direktnemu stiku s svojimi delavci. Po njegovem naj bi se taka pogodba sklenila med njim in delavsko zbornico. Delavci pa na to niso pristali in so zagrozili s stavko. Za dan

stavke je bil določen 5. november. Toda Westen je prav na dan, ko bi morali začeti delavci stavkati, obvestil svoje delavce, da se lahko prično pogajanja med njim in delavskimi zapniki ter zastopniki delavske zbornice za sklenitev kolektivne pogodbe.

K taki odločitvi Westna je največ pripomogel odločen nastop tajnika Zveze kovinskih delavcev Jugoslavije tovariša Franca Leskoška, ki je v prvih letih po prvi svetovni vojni delal v tovarni in je razmere dobro poznal.

S sklenitvijo kolektivne pogodbe med Westnom in delavci se je položaj delavstva nekoliko izboljšal, toda ne za dolgo. Od Westna delavstvo ni imelo kaj pričakovati. Njegova tovarna je pomenila organiziran temelj celjskega in spodnještajerskega nemstva. To se je zlasti pokazalo leto dni pred tem, ko je prišel na oblast v Nemčiji Adolf Hitler. Dalje je kulturbund leta 1934 pripravil z veliko pomočjo Westna izdatno pomoč nacističnim beguncem iz Avstrije, ki so se nastanili v Varaždinu. Ti so pobegnili od tam po ponesrečenem nacističnem puču. Westen jih je brezplačno oskrbel z odejami in menaškami.

Westen se je zelo zanimal za nacistični red tako, da je skušal v svoji tovarni uvesti polvojaški red po zgledu nacističnih podjetij v Nemčiji. Pri tem se je sam postavil kot neke vrste delavski vodja in kot tak tudi nastopal, obenem pa se je branil priznati delavsko strokovno organizacijo kot predstavnicu delavstva. Da bi svojo tovarno uredil po nacističnem vzorcu je poklical iz Nemčije inženere, člane nacistične stranke. Ti so v poznejših letih prizadejali delavstvu tovarne mnogo gorja, nekateri izmed njih pa niso ušli po končani drugi svetovni vojni roki pravice. V takih okoliščinah so se delavci tovarne vedno bolj organizirali v svoji strokovni organizaciji in društvih. V januarju leta 1935 je bilo ustanovljeno društvo delavskih žena in deklet v Celju. Za predsednico društva je bila izvoljena Ivanka Rojnik, čistilka v ambulanti. To je bila izredno borbena in pogumna žena. Društvo je v zelo težkih okoliščinah zelo uspešno delovalo.

V stari Jugoslaviji je bilo delavstvo na vse načine prikrajšano. Na volitvah v Narodno skupščino ni moglo postavljati svoje kandidate. Zato so celjski delavci sklenili, da bodo bojkotirali volitve, ki so bile 5. maja

1935. leta. Na dan volitev so priredili velik izlet na Kunigundo. Tega izleta se je udeležilo nad tisoč delavcev in delavk. Na Kunigundi so imeli nekateri tovariši politične govore in je policija zaradi tega uvedla prisilno.

Največja kulturna in politična manifestacija delavstva pa je bila 7. julija 1935. To je bilo največje delavsko slavje v predvojni zgodovini delavskega gibanja. Ta delavska manifestacija je znana pod imenom zlet »Svoboda«. Tako veličastna prireditev je bila možna ravno v času, ko se je nekaj dni v Beogradu menjavala vlada in je torej vladalo nekako brezvladje.

Za zlet »Svoboda« je bilo izbrano Celje predvsem zato, ker je kot osrednje slovensko mesto imelo močno društvo »Svoboda«, kateremu je takrat predsedoval Jože Skorjanc. Društva »Svoboda« so v tedanjem času za delavstvo mnogo pomenila in to ne le kulturno temveč tudi politično, ker so bila poleg strokovne organizacije edina dopuščena delavska združenja.

V Celje je prišlo pet slavnostno okrašenih vlakov iz raznih industrijskih krajev Slovenije z več kot pet tisoč udeleženci zleta. Mnogo delavcev pa se je pripeljalo s tovornjaki, rednimi vlaki in raznimi drugimi vozili. Tudi kmetje so prišli in se pridružili delavcem.

V mogočnem sprevodu po Celju se je zvrstilo z rdečimi prapori in godbami na čelu več kot dvanajst tisoč ljudi.

Na shodu so govorili razni govorniki o delavskih pravicah. Osemsto pevcev in dvesto pevka pa je zapelo borbene pesmi. Nastopili so tudi dramski odseki, za vzoren red pa so skrbeli delavci sami.

Na tem velikem manifestativnem shodu je bila sprejeta resolucija, s katero so delavci zahtevali pravico do osnovanja političnega gibanja delovnega ljudstva, amnestijo političnih kaznjencev, ukinitve zakona o zaščiti države, sporazumno ureditev države, svobodo tiska, zborovanj ter političnega, kulturnega in sindikalnega organiziranja, razpis demokratičnih volitev v narodno skupščino, mednarodno razorožitev in priznanje SSSR, borbo proti fašizmu, začetek velikih javnih del in 40-urni delovni teden, določitev minimalnih mezd, socialno zavarovanje vseh delavcev in agrarno reformo.

Toda protiljudski režim v Beogradu je hitro ukrepal. Že

13. julija 1935 je bil objavljen sklep o razpustu vseh »Svobod« in celotna zaplemba njihovega imetja.

Celjskemu društvu »Svoboda« je le uspelo 15.000 din in nekaj inventarja. Policaji pa so odnesli zlato okovano zastavo društva, ki je pozneje prišla v roke gestapovcem. Ti pa so zlato pobrali in si iz njega dali izdelati zobe, zastavo pa so verjetno poslali na Dunaj.

Toda delavstvo kljub takim udarcem ni klonilo temveč je kmalu ustanovilo novo kulturno prosvetno društvo »Zarja«, katero so kmalu pozneje preimenovali v »Vzajemnost«.

V času teh dogodkov sta bili v Celju dve občini. Občina Celje-mesto in Celje-okolica. Obe pa sta se v avgustu 1935 združili v eno in tako je bilo delavsko naselje Gaberje priključeno mestu.

Delavstvo je čedalje bolj protestiralo proti naraščanju draginje vendar brezuspešno. Za zahteve delavstva za zvišanje plač pa Westen ni imel poslušne. Čeprav je bil jugoslovanski državljani, je bil Avgust Westen z ozirom na njegovo nacistično miselnost in zasluge za tretji rajh sprejet v nacistično stranko in je prejel legitimacijo kot član te stranke. Od celjskega zleta svobod je minilo leto dni in delavci, ki jim je ta zlet dal nove moči, so se pripravljali na novo borbo. Leto 1936 je postalo leto velikih stavk, ki ne bo nikdar izbrisano iz zgodovine delavskega gibanja v Sloveniji. Delavci so spoznali, da si lahko pridobijo svoje pravice samo z revolucionarnim bojem proti kapitalističnim izkoriščevalcem. Tako so tisti čas tudi nasprotja med Westom in njegovimi delavci dosegla svoj vrhunec.

VELIKA STAVKA

Leto 1936 je bilo kot smo že omenili leto velikih stavk. Bile so večje stavke v Cinkarni, tekstilnih tovarnah, v apneniku v Pečovniku, v štorski železarni, bližnjih rudnikih, gradbenih podjetjih in drugod. V tovarni sta bili to leto dve veliki stavki. Zaradi utrjevanja nacističnega sistema, ki ga je uvedel Westen, so nemški mojstri vedno bolj surovo ravnali z delavstvom. To pa je bilo že itak nezadovoljno zaradi skrajno slabih plač. Nemški mojstri pa so bili še posebej nedostojni in surovi do delavk.

(Se nadaljuje)

ODLIKOVANJA - PRIZNANJA - POHVALE

ODLIKOVANCI

Po ukazu predsednika republike SFRJ so bili odlikovani naslednji člani kolektiva z redom dela s srebrnim vencem: Alojz Agrež, Franc Belak, Ivan Cendak, Ladislav Delakorda, Stanislav Dvoršak, Ivan Golja, Milan Kaučič, Maks Korošec, Franc Koštomaj, Štefan Kralj, Jože Kunst, Evgen Milanez, Ludvik Muhovec, Anton Nemec, Franjo Panza, Viktor Piliš, Edvard Stropnik, Rudolf Vajdič, Zavšek Miha.

Z medaljo zasluže za narod so bili odlikovani: Emil Bremec, Ivan Košenina in Marjan Rejc.

Z medaljo dela so bili odlikovani: Viktor Čuvan, Neža Farčnik-Haler, Erika Javornik-Kozoderc, Konrad Končan, Ludvik Krajec, Franc Lampe, Štefanija Ramšak-Weber, Avgust Rebernik, Franc Šopar, Jože Štor, Vera Tržan-Čujež, Jože Turnšek, Stanislav Veninšek, Stanislav Vizjak in Anton Vrečar.

PRIZNANJA SO PREJELI:

Ajd Pavlina, Ahtik Zofka, Agrež Alojz, Azman Franc, Arlič Alojz, Amon Jože, Bratina Marija, Bremec Emil, Belak Franc, Blaznik Anton, Brunšek Marija, Brecl Franc, Božnik Franc, Baša Franc, Brežnik Ivan, Božič Zvone, Brglez Franc, Cotič Leopoldina, Čokan Marija, Cokan Olga, Češnovar Rozalija, Čuvan Viktor, Čmajc Jože, Čuden Ivan, Čater Vili, Čater Ivan, Dvoršak Stane, Dremil Franc, Dobršek Rozalija, Doberšek Mirko, Delakorda Ladislav, Farčnik Neža, Ferme Lucija, Grošel Vinko, Golja, Gajšek, Hartman Štefka, Hribar Matevž, Hunski Drago, Iršič Danilo, Jančič Marija, Javornik Erika, Jejičič Emil, Ježovnik Avgust, Jeseničnik Štefanija, Kavčič Milan, Kračun Zofija, Kunst Jože, Končan Konrad, Ketiš Stanko, Kreuh Rudi, Kodela Alojz, Košec Ivan, Kovač Franc, Kopitar Ivan, Kumberger Marija, Košenina Ivan, Koštomaj Franc, Krajec Ludvik, Košir Silvo, Krempuš Matija, Krempuš Mirko, Kuder Vinko, Kramer Jože, Korošec Maks, Košec Anton, Kač Terezija, Koželj Vida, Krajec Vida, Krempuš Ela, Kralj Štefan, Kolarič Jaroslava, Lukman Ivan, Leskovšek Vera, Lešnik Franc, Lampe Franc, Lečnik Hilda, Medved Franc, Muršič Martina, Milanez Eugen, Lukroh Pavel, Mirnik Ciril, Mozetič Milan, Mirnik Anton, Muhovec Ludvik,

Mestinšek Marija, Meznarič Alfred, Milanez Albina, Mlakar Ignac, Muhovec Slavko, Mirnik Karel, Milenkovič Vojimir, Nirdorfer Ivanka, Nemec Anton, Otorepec Vlado, Orožim Anton, Ostrožnik Stanko, Pokelšek Karel, Planko Matilda, Paser Anton, Pustek Geltruda, Perc Ivan, Petrovič Vili, Pušnik Ciril, Pušnik Jože, Premšak Gerald, Pantner Anton, Peternel Franc, Pečenko Albert, Panza Franjo, Piliš Viktor, Perko Karel, Perko Štefka, Pompe Rihard, Piliš Marjan, Polutnik Mirko, Pavšar Franc, Risman Stanko, Rebernik Avgust, Rojnik Stane, Remih Jože, Rakič Vlastimir, Ravnjak Štefan, Robnik Viktor, Rozman Martin, Rebershak Slavko, Robida Franc, Rejc Marjan, Ravbar Pavla, Rojc Ivan, Ramšak Štefanija, Stante Rudi, Svetel Ivan, Stropnik Edvard, Stojc Andrej, Seško Karel, Serc Vili, Šifer Gabrijel, Škofca Leopold, Štor Jože, Štiglic Fanika, Šopar Franc, Stabelj Ivan, Trbovc Franc, Tancer Franc, Tržan Anton, Tržan Vera, Turnšek Jože, Udovič Vera, Uršič Vinko, Vajdič Rudolf, Videnšek Karel, Vrečar Anton, Vrankar Franc, Vengust Jakob, Voga Ferdo, Veber Ivan, Veninšek Stane, Vizjak Slavko, Vudler Ida, Vedlin Janjo, Zavšek Miha, Zagožen Ivan, Zagožen Martin, Zapušek Jože, Zottl Milica, Zupanek Milan, Zupanc Martin, Žilav Dominik, Žvegljč Alojz, Zidan Albin, Žgajner Frida, Žohar Karel, Žohar Ivan.

POHVALE SO PREJELI:

Brence Adolf, Bizjak Silva, Božnik Leon, Belak Ervin, Bark Stanko, Božič Marjeta, Bošnjak Ivan, Bornšek Anton, Cocej Pavla, Cocej Anica, Cekič Dobrivoj, Čander Dragica, Čater Jože, Čretnik Mirko, Čelik Rafael, Doler Avgust, Dobrajc Ivanka, Delakorda Franc, Delakorda Karel, Flis Rozika, Feldin Angela, Felicijan Fanika, Fidler Franc, Flis Vlado, Gajšek Stanko, Goričan Pavel, Golež Ciril, Gerzina Julijana, Goligranc Marija, Golej Viljem, Grosek Jože, Golub Zvone, Gaber Nežika, Golež Ana, Grobelnik Ivan, Habjančič Marija, Habjan Slavko, Hočevar Rafaela, Ivankovič Terezija, Ivankovič Jožefa, Iršič Janez, Jagodič Zlatka, Jazbinšek Valerija, Jekl Pavla, Jager Zofija, Jamšek Vinko, Jakob Hilda, Jurak Matilda, Jezernik Ferdo, Jeršič Ljudmila, Jurgec Slava, Juhart Terezija, Jevšinek Franc, Jakopin Lizika, Jaušovec Marija, Jurjevčič Silva, Janežič Dragica, Javnišek

Fanika, Korošec Ludvik, Knez Vinko, Košak Vida, Kramar Marija, Kmetič Milan, Krajnc Marija, Krušič Terezija, Klenovšek Lovro, Korošec Alfonz, Kos Rado, Končan Vili, Kandorf Marija, Komplet Alojzija, Kotnik Marija, Koželj Jože, Korent Jože, Kotnik Friderik, Košir Cilka, Kolenc Anton, Kobal Fanika, Kajta Dorā, Lubej Justina, Luževič Marija, Lenardič Silva, Lamprec Lidija, Meze Andrija, Nikola Alojz, Mravljak Drago, Mlakar Stane, Ozebek Albin, Orličnik Slavko, Ošo Angela, Palir Ivan, Pevec Slavko, Pengal Neža, Preskar Jožica, Petek Zinka, Pinter Jože, Peganc Franc, Pevec Ivan, Potočnik Ivan, Pritekelj Ivan, odjavoršek Andrej, Pisanec Štefan, Podlinšek Niko, Pečnak Franc, Preskar Jurij, Pogačar Antonija, Pušnik Ivan, Rojc Franc, Remus Anton, Rezar Lenka, Rojnik Franc, Romih Anton, Robida Marija, Sajevec Vera, Slokar Anton, Stojan Marija Sivka Ivan, Sivka Erika,

Seško Marija, Seršen Helena, Slokar Rudi, Sovič Mihael, Sivka Vili, Suholežnik Greta, Sivka Albina, Stante Danica, Slapnik Zofka, Seničar Anton, Šopar Marija, Špilar Štefka, Solinc Ivan, Špilar Nada, Šaleker Dragica, Šentjurc Vera, Soln Ruža, Stante Marija, Štorman Rado, Škoberne Alojz, Šopar Julijana, Štravs Feliks, Štravs Apolonija, Štimulak Vikica, Taušloker Jože, Tratnik Angela, Tkavc Edi, Tržan Marija, Turnšek Vinko, Tacer Martin, Tocko Marija, Tilinger Nežika, Trstenjak Karla, Travnar Anica, Urlep Metod, Tamše Vinko, Vodeb Vera, Vodeb Anica, Vrečar Silva, Vouk Ivana, Vodišek Franc, Vrabič Marija, Vrečko Silva, Vetrh Ivanka, Vizjak Karla, Vidmar Franc, Videnšek Peter, Zupanc Jožefa, Zdolšek Ivan, Zalokar Jakob, Zottl Ernest, Zupanc Mihael, Zdolšek Marjan, Zupanc aMartin, Zakošek Marjan, Zniuder Mirko, Žurej Avgust, Žvižej Avgust, Žibret Anton, Žohar Franja.

VARSTVO PRI DELU

Kot informacijo za vse tiste člane našega kolektiva, ki so se pritoževali, kadar so bili klicani od oddelka varstva pri delu na seminar iz tvarine varstva pri delu, da smo v petek, dne 7. 5. 1970 organizirali v dvorani delavskega sveta seminar o varstvu pri delu za vodilni kader. Na ta seminar so bili vabljeni direktorji vseh sektorjev, obratovodje, oddelkovodje, vodje delavnic ter oba glavna inženirja. Povabljen je bil tudi glavni direktor, ki pa se seminarja ni mogel udeležiti, ker je bil službeno odsoten. Udeležba ostalih povabljenecv pa je bila polnoštevilna.

V varstvu pri delu je za naš vodilni kader predaval dipl. ing. Ludovik Kavš, direktor Višje tehniške varnostne šole v Ljubljani.

Tema predavanja in predavanja samo je bilo po interesu slušateljev sodeč zelo zanimivo in poučno.

Udeleženci seminarja so bili seznanjeni z nalogami in odgovornostmi Oddelka varstva pri delu, prav tako pa so tudi zvedeli, kakšne so njihove dolžnosti in odgovornosti v zvezi z varstvom pri delu.

Navzoči bodo morali v določenem času opraviti še pismeni test, nakar bodo dobili potrdilo o opravljenem seminarju o varstvu pri delu.

Upamo, da bo seminar imel ugoden vpliv na naše vodilne

delavce in da bo varstvo pri delu v našem podjetju dobilo isto veljavo kot jo ima v večini ostalih podjetij tako pri nas, kakor tudi v inozemstvu.

V preteklem mesecu je naše podjetje obiskal glavni republiški inšpektor dela iz Ljubljane. Izvršil je podrobni pregled vseh obratov in delavnic naše tovarne. Seveda je pri svojem pregledu opazil veliko nepravilnosti kot npr. nezaščitene stroje, slabe mikroklimatske pogoje dela itd. Ugotovljene napake je nato vnesel v svoj zapisnik, katera smo nato poslali vsem odgovornim za odpravo ugotovljenih napak v našem podjetju.

Nekaj dni po obisku republiškega inšpektorja smo dobili odločbo iz republiškega inšpektorata dela, v kateri so natančno določeni roki, v katerih se morajo pri pregledu ugotovljene napake odpraviti. V kolikor navedene napake ne bodo do rokov odpravljene, bo naša delovna organizacija kaznovana. Vendar pa upamo in želimo, da bi se opažene napake vsaj v večini odpravile tako, da ne bi bilo potrebno izvajanje sankcij.

Napisal bom še na kratko nekaj o poškodbah v mesecu aprilu. Meseca aprila smo v oddelku varstva pri delu prijavili 22 poškodb v matičnem podjetju. Od tega je bilo 18 lahkih poškodb in 4 poškodbe na poti.

(Nadaljevanje na 12. strani)

Za smeh

KRAJSI ČAS

Direktor: Delovni čas smo skrajšali, vi pa še vedno dremuckate v službi!

Vodja: Oprostite, sanjalo se mi je, da organiziram delo.

—0—

MINIMIKRO

Ti, tista mikro organizacija mora biti pa res velika reč, da jo toliko časa delajo!

Veš, to je tako, da so prišli iz mikro na minimikro, zato se pa nič ne vidi.

—0—

FLUKTUACIJA

Zakaj pa odhajaš iz tovarne, saj ti vse tako dobro gre!?

VARNOST PRI DELU

(Nadaljevanje z 11. strani)

Za obrat Tobi pa smo prijaviteli 4 lahke poškodbe pri delu.

Večina poškodb, katere smo prijaviteli, so posledica premajhne pazljivosti in resnosti pri delu. V glavnem smo prijavljali razne ureze, udarce in podobne poškodbe. Precej pogost vzrok poškodb na delovnem mestu je tudi neupoštevanje varnostnih predpisov. Neredek je pojav, da varnostnik opozori delavca, ki brusi brez očal, naj si jih nadene, ko pa se naš človek oddalji, brusilec lepo sname očala in »lepo« brusi naprej. V bodoče bo oddelček varstva pri delu v

Zaradi integracije. Kako, zaradi integracije!? Da se bom iz integracije spet vrnil v integracijo.

PRAKTIČEN POUK

»Očka, prosim te, razloži mi razliko med kapitalom in delom?« Odgovori mali Janezek svojega očeta.

»Če komu posodiš denar, vidiš, to je kapital,« odgovori oče malemu Janezku; »če pa hočeš pozneje priti nazaj do svojega denarja, to je pa potem delo!«
-Slavi-

RADIOAMATERSKA LJUBEZEN

Jože je obiskoval radioamaterski tečaj. Zvečer, ko se dobi s svojim dekletom, ji začne razlagati:

»Veš, draga, valovi občutkov se prav tako širijo kot radiovalovi skozi eter. Na primer: jaz sem oddajnik, ti pa sprejemnik...«

»Prosim te, prenehaj!« ga je prekinilo dekle. »V nobenem primeru ne želim, da bi se čez devet mesecev pojavil še zvočnik!«
-Slavi-

takih in podobnih primerih najostreje ukrepal. Zato priporočamo našim delavcem, da se pravočasno zavedo svojih dolžnosti s področja varstva pri delu in ne da vedo samo za svoje pravice.

Iz obrata emajlirnice si je poškodoval nogo tov. Sivka Vili, ko je prav nerodno stopil iz avtobusa na pločnik. Na robniku pločnika mu je noga v gležnju klecnila. Kot olajševalno okoliščino lahko pri tej poškodbi vzamemo veliko gnečo, katera je normalen pojav pri prestopanju ali vstopanju na lokalne avtobuse.

V lužilnici se je poškodoval tov. Čuden Zdravko, ko je dvignil lonec s polizdelki. Pri dvigovanju lonca se mu je odtrgal ročaj. Ko mu je lonec zdrknul iz rok, se je na njegovem robu udaril in si poškodoval prst na levi roki. Njegova napaka je bila v tem, da pred dvigom lonca ni pogledal, če bodo ročaji zdržali naloženo breme.

Zaradi nepravilno urejenega delovnega mesta in trenutne nepazljivosti se je poškodoval tov. Pustek Anton. Pri vpenjanju orodja na stiskalnico mu je padla podložna plošča na prst desne roke in mu ga poškodovala.

Mislil, da sem vas zaenkrat okvirno seznanil z novicami s področja varstva pri delu v našem kolektivu.

Zdolšek Marjan ml.

Drejc se je odpravil na kmete po jajca. Pa je zašel v hlev, kjer je zagledal lepo rejeno tele in buljil vanj kot bik v nova vrata, pri tem pa so se mu sline cedile.

»Kaj pa gledaš,« ga vpraša kmet.

»Zlato tele,« odgovori Drejc.

NAŠI VOJAKI

Kamplet Silvo, ki služi vojaški rok na vojni pošti 6734/38 v Valjevu, nam je pisal, da rad bere Emajlirca, vendar ga k vojakom ne dobi. Bodi brez skrbi Silvo, da ga boš tokrat prejel. Hvala za pozdrave in oglasi se še kaj. Piši nam kaj, kakšno je vojaško življenje, da bomo objavili tvoj prispevek v našem listu.

Urednik

IZID NAGRADNEGA ŽREBANJA

Čeprav malo pozno, pa vendarle, objavljamo izid nagradnega žrebanja, ki je bilo dne 30. aprila 1970.

Fička je dobil Anton Furman, mlad delavec iz emajlirnice.

Peči KAMIN EMO-5 sta dobila Neža Polajžar in Stane Kresnik. Za letovanje na Goltefi je bila izžrebana Cilka Peklar, za letovanje v Crikvenici pa Franc Kozole.

Peči EMO-8 je žreb dodelil petim sodelavcem in to: Vinko Apotekar, Adolf Polajžar, Alojz Sentočnik, Franc Bočnik in Jožica Kos.

REŠITEV PRVOMAJSKE KRIZANKE

Vodoravno: Franček, Fifi, LO, Mehika, Libel, Rosa, LI, Arija, SA, Kor, To, Tu, Ed, Kolt, Ljubljana, Jek, Iater.

Navpično: FF, Rim, Afel, Nihil, Koala, Frakelj, Orodje, Osir, Aj, Uk, KB, Atoli, Olja, Ibis, At, Tat, Ne, Urar.

Žreb je določil nagrade sledečim tovarišem in tovarišicam: Miroslav Todorovič 80,00 din, Franc Mastnak 60,00 din, Tatjana Zec 40,00 din, Mira Čoklič 30,00 din, Milan Zec 20,00 din in Vesna Pertinač 10,00 din.

Za pravilno rešitev slikanice »varnost pri delu«, ki je bila objavljena v 3. številki Emajlirca so bile izžrebane sledeče nagrade: Jože Došler 50,00 din, Fric Kotnik 20,00 din in Stane Pertinač 10,00 din.

OGLASI

Zelo ugodno prodam kabinet štedilnik znamke Goran na trdo gorivo, ki je dobro ohranjen. Obenem prodam tudi kamin plošče za lončeno peč. Ana Smodila, Tkalska 3, Celje.

Ugodno prodam moped TOMOS Colibri T12, letnik 1968. Je zelo dobro ohranjen. — Slava Rebrnak, na Otoku 8, Celje

Ugodno prodam odlično ohranjeno italijansko moško kolo rdeče barve, znamke Viliers-Binchi. — Informacije v uredništvu ali na int. tel. št. 238.

Ugodno prodam odlično ohranjeno omaro za dnevno sobo, kostanjeve barve. Informacije v uredništvu ali na int. tel. 238.

Peči EMO-5 pa so dobili: Terzija Koštomaj, Sonja Kožuh, Erna Ravnak, Antonija Štancer in Jure Banovič.

Kopalne kadi sta prejela Ana Krumpak in Marija Terče.

Nadalje je bilo izžrebanih in razdeljenih poleg večjega števila manjših dobitkov še sedem ekonom loncev, štirje sokovniki, petnajst Ideal garnitur itd.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje mame se iskreno zahvaljujem sindikalni podružnici za denarno pomoč in delavnici kleparnica I za izrečeno sožalje, vence in denarno pomoč in vso izkazano pozornost ob njeni zadnji poti.

Pisane: Marija

ZAHVALA

Ob težki izgubi moje ljube mame Antonije Gmajner se iz srca zahvaljujem sodelavcem iz skladišča gotovih izdelkov za darovani venci in denar ter sindikalni podružnici za razumevanje in pomoč.

Žalujoča hčerka Romana Vrenko z družino

Emajlirca

Časnik izhaja v okviru enote za informacije in tisk enkrat mesečno v nakladi 4800 izvodov in ga dobijo vsi člani kolektiva brezplačno. Ureja ga uredniški odbor: Emil Jejčič, Vera Tržan, Franc Knafelc. Namestniki: Franc Berginc, Drago Hempt in Tone Krebs. Glavni in odgovorni urednik Emil Jejčič. Naslov uredništva Celje, Mariborska 86, telefon 39-21, interna 238. Tisk in klišaji CETIS grafično podjetje Celje